

**Paměti obce Lužecké
od roku 1922.**

Tato pamětní kniha, jež čítá 699 stránek byla zakoupena dlouholetým starostou obce lužecké zesnulým panem *Fr.Čápem* č.p.125 a 23 a věnována byla tomuto účelu dne 26.května 1922

Kateřinou Čáповou chotí zesnulého s dcerami *Ludmilou* a *Annou* a panem *Ing.Bohuslavem Kříčkou* zetěm zesnulého s chotí pí. *Alžbětou Kříčkovou*, roz. *Čáповou*.

V Lužci nad Vlt., dne 22.května 1922.

Ant.Fišer

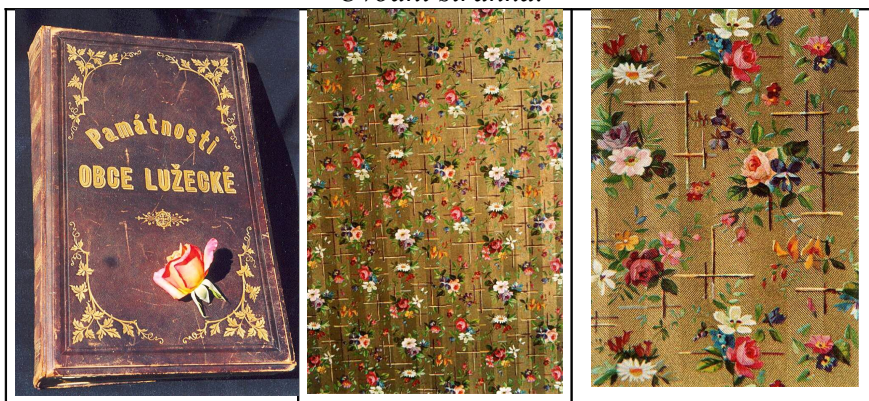
th.č.starosta

Václ.Smolík

th.č.člen obecní rady

Úvodní stránka.

Obecní kronika Lužce n.Vltavou.

Úvod

Usnesením obecního zastupitelství ze dne 17.března 1922 byl jsem já, *Václav Hovorka*, ředitel měšťanské školy v Lužci nad Vlt. ustanoven prvním kronikářem zdejší obce. Funkce té ujal jsem se dnes 25.března 1922.

Nejsem sice zdejší rodák a dlím v místě teprve 1.zář 1921, ale svědomitá práce řídicího učitele p.Frant.Cillera, uložená v rukopise.Vlastivědné učení pro Lužec, podrobné a zajímavé zápisy ve farské kronice vedené vzorně p.farářem K.Králem, ochotné zprávy činovníků zdejších spolků a korporací, zvl.pak obvodního lékaře MUDr.Jos.Augustina, jenž od 30.prosince 1886 účastní se zdejšího veřejného života, to vše umožňuje mi podati pokud možná věrný byt' i nedokonalý obraz zdejších poměrů.

Členové letopisecké komise (pan starosta Ant. Fišer, jmenovaný již pan MUDr.Jos. Augustin a pan R.Grosman, statkář zdejší) ve třech schůzích (26.V.,29.V. a 8.VI.1922) pozorně vyslechli přípravné záznamy kronikáře, jež doplnili a opravili podle svých cenných zkušeností.

I.Geologie a nerosty okolí.

Vše, co z doby čtvrtohor se zachovalo, poukazuje k tomu, že na pevnině evropské nastaly několikrát opakované změny v podnebí. Po takových střídajících se protivách zbyly náplavy, které dosud neměly času, by se proměnily v horniny. Rozeznáváme náplavy starší a mladší přecházející do doby nynější. Hranice těchto útvarů nejsou však ostré, neb přechází znenáhla jeden útvar do druhého. Usazeniny obou naplavenin utvořeny jsou z drobtů zvětrávajících a rozpadávajících se starších hornin, jež potoky a řeky do nížin snesly. Tvrdší a větší kameny po cestě své vodou omléte nahromadily se jako štěrk, jemnější zrnka zvlášt' z křemene jako písek a z kalných vod usazovaly se zemité látky v podobě hlíny.

Štěrky počítáme k starším náplavům a jsou všude u Lužce, i za tak zvanou malou i velkou strání směrem k Vraňanům, Jenšovicům a Chramostku. Jsou dokladem, že Vltava za dávných dob spěchala širokým, mohutným proudem k Labi. Ponenáhlym opadáváním vod vltavských vytvořily se u Lužce nevysoké stupňovité planiny, které na jižní straně omezeny jsou výše jmenovanými stráněmi jindy břehy mohutného veletoku.

Pokud se objevení zvířectva týče, rozeznávají se v starších naplaveninách dvě doby, doba mamutů a doba sobů. Že i v naší krajině žili obrovští mamuti, když v oteplené Evropě nížiny počaly se zelenati, toho důkazem jsou zbytky po těchto velikánech. Ve školní sbírce v Lužci jsou uloženy dvě mamutí stoličky, které se ve zdejší náplavu našly. O povstání usazenin do útvarů mladších náležejících, možno se snadno přesvědčiti, protože se neustále před našima očima tvoří. K těmto tvořícím se vrstvám náležejí u nás nánosy řek, písky, bahna a štěrky obsahující ornice, čili zemité látka povstala zvětráním různých hornin a smíšená zetlelými částkami těch bylin, které po dlouhou dobu v ní rostly.

V době starších naplavenin objevil se na zemi člověk. Tehdáž neznaje kovů zhotovoval si zbraně z tvrdých kamenů, které zprvu jen co ploché klíny přibrušoval a v rozštípané hole upevňoval. Později naučil se do tvrdých mlatů vrtati díry, tak že je mohl na topůrko nasaditi. Takový mlat byl nalezen u Lužce a jest ve školních sbírkách zdejší obecné školy. Po době mlatů kamenných nastala doba bronzů. V době bronzů, žili tu lidé o nichž nevíme, kdo byli a jací byli. Důkazem jejich sídlišť zde i v okolí jsou nálezy bronzových ozdob, nožů a jiných předmětů v Jenšovicích, Brozánkách a v Hořině. V době železné žijeme.

V mocném alluviálním štěrku vystupuje u Jenšovic z roviny v tak zvaném Jenšovickém vrchu (190 m.n.m) malý proužek křídového útvaru, jenž v této vyvřelině prostoupen je čedičem. Křídový útvar tohoto vrchu jest nejhlubší člen vrstev bělohorských, jenž obsahuje semické slíny, v nichž nacházejí se šupiny ryb, obratle ryb, amonity, limy (zejovky) a hřebenatky. V čediči Jenšovického vrchu jest olivín (chrysolith).

Slín vozí někteří hospodáři do kompostu nebo přímo na pole u Lužce do jam na velké stráni, kde byly vysázeny višně, čedič láme se tu a vozí se na upevnění silnic, opuky upotřebí se k stavbě.

Křídový útvar vystupuje v okolí Lužce ve vrchu, na němž stojí Mělník (220 m) a za Mlčechvosty, kde skály křídové toku Vltavy vykazaly směr východní.

II. Zvláštnosti přírodovědecké **vzácné rostliny v okolí se vyskytující.**

Ze života okresu mělnického, jehož seznam uveden v Böhmově díle. Mělník a okres mělnický jsou v Lužci všechny druhy až na lišku, jezevce, srnu, slavíka (jenž před lety tu ještě hnízdil) křivonosku, hejla, hrdličku divokou, tetřívka, tetřeva, zmiji, pstruha, jesetera a raka.

Co se týče bylinstva, z těch z těch největší kontigent činí u Lužce rostliny luk, travnatých úbočí, polí a pustých nezarostlých míst. Louky zdejší pestří se začátkem léta barvami druhů nejrůznějších. Na Vltavských březích rostou některé zvláštní druhy vyjmenované v květeně Čech (Ottův slovník, díl VI., str. 99). O zvláštní květeně té zajímavé pro botanika, psáno bylo v posledních ročnících časopisu „Krása našeho venkova“.

Na lesy je naše rovina chudá. Co v katastru lesem se nazývá jsou vrby, vrbiny a topoly jež rostou v luhu při Vltavě, Lesů, hájů jehličnatých v rovině není, nejbližší jsou na Dřínově, u Jeněvsi a u Horních Beřkovic.

V Lužci pěstuje se košíkářská vrba, jež okolní košíkáři kupují. Na veliké i malé stráni rostou akáty, jež po několika letech vzrůstu se vysekávají a na topivo prodávají. Ovocné stromy jsou podle silnice, ale nevěnuje se jim náležitá péče.

Ovocný sad obecný, před nemnoha léty vysázený, je pěkný, poněvadž pečlivě ošetřovaný, a vynáší obci ročně značný výtěžek. O zřízení sadu přičinili se nyní již zesnulý ředitel cukrovaru, Jos. Grosman a p. Fr. Ciller, řídící učitel. Jest si přát, by ovocné stromy se tu sázelo a pěstovalo, neboť rostou u nás i nejjemnější druhy stolního ovoce. V r. 1921 vysázeli někteří hospodáři u Lužce řady pěkných ovocných stromů. Necht' najdou četné následovníky v ušlechtilé a výnosné práci!

Na návsi je pěkné stromořadí kulovitých akátů a javorů. V ulicích jsou akáty a lípy. Tyto v Husově aleji a u starého hřbitova (lípy Svobody). Na návsi a u tůň pod velkou strání jsou okrašlovacím spolkem zřízeny malé parčíky s lupenatými stromy a různými keři. U jmenované tůně rostou olše, břízy, modřiny a borovice.

V tůni a u potůčku v Zanikadlech roste rákosí v němž přelétavé vodní ptactvo nalézá útluku i potravu a jímž v době nedostatku slámy drobní hospodáři dobytek podestylají.

Z jedlých hub rostou tu žampióny, smrže, topůlky. Z nižších rostlin buněčných (mechy, řasy a houby). Vyskytuje se tu jen málo druhů, jinde čteněji a bujněji rostoucích.

III Horopis a vodopis, **poloha zeměpisná a poměry klimatické.**

Lužec leží v rovině, která začíná se u Kralup a odtud rozšiřuje se k severu a severovýchodu po obou březích Vltavy a pod Mělníkem vchází v rovinu polabskou zlatý pruh země české. Nadmořská výška Vltavy u převozu 160.1m. Domky severozápadně od kostela zákl. 167.9m. Základy věže 169m, špička věže 191,8m.

Z roviny lužecké vystupuje Jenšovický vrch o výšce 190m. Během času také zmizí, ježto se tu láme a odváží čedič, opuka i slín.

Rovina povltavská omezena je na západě a severu nevysokým pohořím, jež provází na levém břehu Vltavy od Kralup k Lečicům, Horním Beřkovicům, Citovu a dále podél Labe k severu. Za Hor. Beřkovicemi viděti jest Říp (495m) s bílou kapličkou sv. Jiří, dále k severu Sedlo mezi Litoměřicemi s Úštěkem, Velhošť (Belhošť), zasvěcenou v době pohanství Velenovi, bohu a ochránci stád, Pernštýn u Dubé, Ronov u Mimoně.

Na východě za pohořím, táhnoucím se od Štětí k Vysoké viděti je horu Housku a Vráteckou horu u Mšena, za ní pak viděti lze za jasného vzduchu vrchol Bezdězu.

Na jihu pak rozkládá se rovina polabská k Neratovicům a Kostelci n. Labem.

Z roviny té vystupuje Kopeč, Vodolka a v předu Dřínovský vrch. Rovina naše pod Mělníkem krásná je za zimy, ovšem krásnější za léta se svými okrajovými nevysokými pohořími. A korunu té kráse stavi náš milý Mělník jenž z roviny od Lužce připomíná pohled na Hradčany ze západu.

A rovinou tou od Mlčechvost proudí Vltava směrem východním k Vraňanům, Lužci, Vrbnu a Hořínu, kde pod Mělníkem spojuje se s Labem, jež vzrostlo tu na veletok. Oba břehy vltavské jsou upraveny a kde nutno, opatřeny hrázemi. V Chramostku byly před 150 léty ještě jezy. Aby usnadněna byla plavba, vystavěn a v roce 1905 dopravně odevzdán průplav vraňanskohořínský, jenž veden podle Lužce a upraven zde i u Chramostku v přístav. Na Vltavě provozuje se plavba pltní, v kanále vraňanskohořínském plavba lodní i parolodní. Přiváží se kámen, dříví, uhlí, řepa aj., vyváží se obilí a cukr.

Přes Vltavu jest u Lužce převoz a přes průplav postaveny jsou tři mosty, totiž silniční, železniční a pro polní cestu.

Řeka teče u Lužce prudkým tokem a zřídka kdy zamrzá . Má dosti ryb, ale v dřívějších časech za neupravených břehů byla rybami bohatší. Z ryb žijí v ní bělice, bolen, cejn, candát (morák), proudník (jelec), plotice, kapr říční, karásek podoustev, okoun, ježdík, řízek, štika, tloušť, úhoř, sumec, parma, línek, mík, pistora a losos obecný.

Koupání ve Vltavě není nejpříjemnější, ježto na dně řeky při levém břehu je mnoho velkých kamenů, řeka při pravém břehu je hluboká a již tam dosti lidí utonulo, ježto po každé veliké vodě dno její se mění zanášením nebo prohlubováním jam.Po celém toku Vltavy v katastru lužeckém není přítoku, pouze do průplavu vtéká potůček (zvaný „vroubky“), vyvěrající v blízkých Zanikadlech.

Vltava obyčejně na jaře se rozvodní, což stává se i za léta a podzimu po dlouho trvajících deštích. Vystoupí z břehů a sahá i k hrázím, jež nezřídka i protrhne. Pak škodí, když zaneše pole šterkem a pískem. Mírná povodeň pak krajině prospívá, osazujíc v rovině vrstvičky naplavené hlíny, která je dobrým mrvivem. Vltava v dávných dobách tekla zdejší krajinou několika rameny. Jedno počínalo u Veltrus, přes Vojkovice a Hostiň, táhlo se ke Kozárovicům, pod nimiž řeka vtékala do nynějšího řečiště. Zbytek toku je kozarovická tůň bohatá rybami. Vltava tekla také proudem k Chramostku, k Zelčínu a pod Vrbnem ústila do hlavního toku. Tam, kde z obce chramostecké vede polní cesta do luhu, stával dle vypravování starých, nyní již zesnulých pamětníků přívoz, a cesta vedoucí z Lužeckého Lajpciku k Chramostku nazývána dlouhou cestou šífařskou (loďařskou). Památkou po řece tudy tekoucí je tůň táhnoucí se od Chramostku k Zelčínu kde je dosti ryb a častým hostem vodní ptactvo. A v dobách ještě dávnějších tekla Vltava jedním ramenem podél velké stráně k Býkvi.

Mezi Býkvi a Chramostkem je úpadlina jíž se dosud říká v prámech. Odtud pak tekla k Brozánkům a zde ústila tímto ramenem do Labe. Zůstatkem je tůň pod velkou strání. Proto také v celé krajině tolik písku a šterku.

U vsi je rybník a pode mlýnem rybníček do nichž se občas dává rybí násada. Oba napájeny jsou vodou z průplavu. Na místě rybníčku stávala hospodářská usedlost č.27, jež velkou vodou byla odplavena a poté vystavěna na nynějším místě (majitel p.R.Grosman).

Podnebí této krajiny liší se od podnebí jiných krajin v Čechách vyšší teplotou, stejnoměrnějším rozdělením teploty, vlhkostí vzdušné a srážek vodních, menším počtem oblaků a dešťů a silnějším prouděním vzduchu.

Naše rovina pod Mělníkem patří po losovické k nejteplejším v Čechách, zima je zde mírná, krátká, bez větších sněhů, léto poměrně teplé, suché a poněkud delší nežli v polohách vyšších. Jaro je poměrně méně chladné než v ostatních krajinách, dostavuje se též dříve, avšak ani zde nebývá bez pozdních mrazů, což často škodí časněji rozkvetlému ovocnému stromoví. Průměrná roční teplota 89 R°.

Srážky vodní nebývají ani tak časté ani tak hojné jako v krajinách hornatějších. Průměrně naprší zde 40.5 mm, počet dní deštivých 80, sněžných 20, výška sněhu 63 mm, počet bouřek 28, krupobití 2. Nejvíce deště v červnu, červenci nejméně v dubnu a listopadu. Podnebí je převahou suché. Větry západní 24%, jihozápadní 16%, jižní 14%, severozápadní 12½%, severní 11½% ze všech osmi hlavních větrů.

V zimě převládají větry jihozápadní, na jaře severozápadní, v létě západní, na podzim jihozápadní.

IV.Statistika půdy, názvy pozemků.

Celková výměra r.1921.....	772,03 ha
luk.....	16,35 -
zahrad.....	6,11 -
pastvin.....	48,54 -
lesů.....	13,05-
vod.....	21,76-
zastavěno, neplodné půdy.....	58,10-
orné půdy.....	608,14-

Názvy pozemků u Lužce, v Zanikada, u knížete, u remízku, na kopách, na Chlomku, v Sochově, na červeném kameni, na hývě (jívě), kobyli pole (koňská mora), na mourku, čtverhona, nad a pod strání, mezi cesty, v lukách, na průhoně, na křemeně, na pastvinách, na račánkách a na ostrovcí.

V. Počet domů, způsob stavby, památné budovy.

V Lužci je 165 čísel. Číslo 17 a 141 schází, ale zato některá čísla sestávají ze dvou domů, označených a) b). Ježto zde ani v blízkém okolí lomy nejsou, přiváží se stavební kámen zdaleka a tím se stavba zdražuje.

Proto také většina stavení v Lužci vystavěna je z nepálených cihel (egyptských), které si stavebníci sami zhotovují. Domky v Lužci jsou většinou přízemní, o jedné světnici, čelem do návsi nebo k silnici. Za sání je kuchyně a někde i komora. Dvorky jsou malé a zastavěny jsou chlívkami pro kozy, vepře, husy, králíky, což v ohledu zdravotnickém a okrašlovacím nemalou jest závadou.

K rozsáhlejším budovám v Lužci patří cukrovar, parní mlýn, kostel, fara a škola.

Cukrovar, první rolnický akciový v Čechách vůbec, zbudován byl r. 1862 základním kapitálem 150 tisíc zl. A zahájil první kampaň roku 1863. od roku 1889 má cukrovar elektrické osvětlení. V novější době byl téměř úplně přestavěn. Na jubilejní výstavě v Praze r. 1891 vystavila spol. továrna na cukr v Lužci (řed. Aug.Klavík) plány cukrovaru z r.1863, 1878 a 1891, původní stanovy, I,II. a III. výrobek a osmosový cukr, cukrovinu, melasu, cukr pro Ameriku tmavého typu a olejový obraz továrny.

V kampani 1920/21 pracovalo 390 mužů (v tom 22 do 16 let věku) a 41 žen (v tom 6 mladších 16ti l). Průměrná mzda mužů byla 31 Kč, ženy měly 19 Kč denně.

Celkem bylo 11 parních strojů o 482 koňských silách, 16 difuserů (obsahu 800 hl), 1 prací stroj, tři řezací stroje, 8 saturaterů (313 hl) a platilo se za 1 q řepy 34 Kč. Hnědého uhlí spotřebovalo se 30 977q, kamenného uhlí 1000q, koksu 975q, kromě 6367q vápence po 8 Kč. V posledním desetiletí zpracováno celkem 1,847.081q řepy (ročně průměr 187.408q) a vyrobeno celkem 311.096q cukru. Průměrně zpracovalo se 4656q cukrovky a (průměr) délka kampaně 40¼ dne.

Výroba nebyla ovšem každého roku stejná, o čemž svědčí následující tabulka.

Roku	Zpracované (zpotřebov.) řepy cukrovky q	Denně zpracovalo se q řepy	Trvání kampaně		Vyrobeno q cukru
			dni	hodin	
1911/12	98.072	4.407	22	6	13.074
1912/13	303.629	4.800	63	6	49.488
1913/14	228.079	5.096	44	18	39.013
1914/15	233.126	5.298	44	-	40.114
1915/16	188.733	5.101	37	-	31.277
1916/17	199.790	5.473	36	12	33.597
1917/18	133.659	4.277	32	-	22.143
1918/19	181.013	4.234	42	18	29.708
1919/20	164.348	3.681	44	5	23.929
1920/21	118.869	3.834	30	12	19.944
1921/22	122.835	4.549	27	6	21.883

Parní mlýn vystavěný rovněž jako podnik akciový r.1870, prodán byl pro dluh r.1873 v dražbě exekuční.

V létech 1891-1893 připravovaly se zde oblíbené Jiránkovy sušenky (např. Nerudův trojúhelník a j.v.) jimiž namnoze vytlačeno z Čech podobné zboží cizozemské. Nynějším majitelem je p.Rud.Metzger v Mělníku.

Kostel sv.Jiljí byl již ve 14.století farní. Nynější stavba je z roku 1762 v prostém, ale uvnitř v dosti sličném slohu barokním. V průčelí kostela je věž z hrotitou střechou, za presbytářem apcidová sakristie, za touto naproti škole jest kaple sv.Barbory. Zvony byly r.1771 ulity ze staré požárem roztavené zvonoviny pražským zvonařem Janem Kühnerem. Varhany koupeny z Prahy o rok později za 420 zl. Pěkné malba na stropě nad velkým oltářem pochází od malíře Františka Čecha z Litoměřic, od něho jsou též na prostředním oltáři obraz sv.Barbory, P.Marie staroboleslavské a sv. Jana Nep. Křtitelnice cínová z r.1655 vyměněna byla za mramorovou, již dal r.1873 zhotoviti vikář Josef Král od Josefa Jodla, kameníka v Roudnici.

Duchovní správce byli . Od r.1662 Martin Alanda (Slavík), od r.1670 Jiří Štemberk, od r. 1672 Kleo de Raudna, od r.1690 Václav Markelí, od r.1709 Matěj Namer, od r.1717 Václav Tachecí, od r.1724 Václav Jelínek, od r.1762 Martin Ridl, od r.1775 Antonín Hrdlička, od r.1779 Michal Lorenz, od r.1808 Antonín Polenský, od r.1817 Josef Sommer, od r.1818 Ant.Zagl, od r.1844 Leopold Virsing, od r.1845 Christ Friček, od r.1858 Josef Fiala, od r.1863 Josef Král, od r.1881 Josef Rubeš, od r.1888 Fr.Schlesinger, od r.1895 Karel Král nynější farář.

Škola nynější budova, vystavěna byla po mnoha vybidnutích okresní školní rady, jakož i po několika odkladech lužeckých občanů v srpnu r.1885. Je jednopatrová o 4 třídách. V průčelí ozdobena je poprsím Komenského. Stavba stála mimo pozemek 15 722 zl. 93kr. Škola místní byla zpočátku dvoutřídní až do r.1864, k ní náležely školou Lužec, Chramostek, Vraňany a Spomyšl. Téhož roku se dvě posledně jmenované obce odškolily vystavivše sobě vlastní budovu ve Vraňanech. Tím zmenšen v Lužci počet žactva tak, že se stala jednotřídní.

Roku 1873 rozšířena byla o 2. třídu a roku 1884 o třetí. Třídy byly zatím v najatých místnostech po obci rozptýleny, dvě byly ve dvoře a jedna v domě soukromém. Ve šk.roce 1921/1922 jest zatím řídicím učitelem p.Jar Kašpar, zastupujícím učitelem Jos.Salava, liter. učitelkou slečna Vilma Kratochvílová, ind. učitelkou slečna Vlasta Postránecká. Náboženství katolickému vyučuje zdejší kaplan p.P.Fr.Kramata a náboženství českobratrskému a československému jmenovaný již uč.p.Jos.Salava.

Zemská školní rada výnosem ze dne 12.února 1921 č.I 1478/1 ai 1920 z š.r. 12 541 ai 1921 smluvivši se, se zemským správním výborem v Praze zřizuje v Lužci n.Vlt. občanskou školu smíšenou s českým jazykem vyučovacím s podmínkou, že budou do ní přijímány dívky i z okolních obcí školních, a že bude spojena co do správy s tamní obecnou školou teprve po uprázdnění místa řídicího učitele.

Škola měšťanská otevřena je dne 1.září 1921. Prvním ředitelem jmenován Václ.Hovorka, defin.odborný učitel z Budyně n.Ohří, zastupujícím odborným učitelem p.Václ.Vrkoč, absolv. kand.učitelství z Vyhnanic okr.milevský. Nemajíc vlastní budovy umístěna zatím v budově obecní školy.

Roku 1911 postavila obec svým nákladem komunální hřbitov, na němž se od ledna 1912 pochovávají mrtví z Lužce, Chramostku, Spomyšle a z Vraňan.

V.Statistika obecní

V Lužci byli rychtáři J.Plicka (do r.1772), Jan Beneš (1821), Jiří Pikhart, Václav Nebeský, Jan Křička, Fr.Čáp (do r.1850). Odtud představení Frant. Charvát (do r.1853), Fr.Hausmann do r.1864. Odtud starostové Jan Grosman (do r.1870), František Sechter (do r.1874), Jan Grosman (do r.1879), Ant.Knotek (do r.1881), Anton Charvát do r.1884, Frant.Čáp (do r.1902), Jan Hrach (do r.1904), Frant.Čáp (do r.1913), Rudolf Grosman (do r.1919), p.Ant.Fišer nynější starosta.

Stav obecního jmění dne 1.ledna 1922 byl tento.

Kmenové jmění.....	123.721.43 Kč
Výdajné jmění.....	63.179.91 Kč
Svěřené jmění	7.479.80 Kč
Celkem.....	194.381.14 Kč
Dluhy	27.807.77 –
Čisté jmění	166.573.37 Kč

Poslední sčítání lidu konáno 1.února 1921. V Lužci byl sčítacím komisařem P. Frant.Kramata, kaplan. Napočteno 957 obyvatel, z toho bylo katolíků 731, evangelíků 23, pravoslavných 2, židů 2, mohamedánů 2, bez vyznání 198. Dle národnosti 954 Češi, 1 Němec, 2 Rusi. Rozvrstvení obyvatelstva podle povolání bylo dne 31.prosince 1921 (dle počtu voličů) následující.

Živnostníků a obchodníků.....	21 %
Zemědělců	17 %
Zemědělského dělnictva.....	15,1%
Řemeslníků	14,4%
Průmyslového dělnictva	12,5%
Gážistů.....	12,2%
Různých povolání	5,4%
Majitelů realit.....	2,4%

1a) Obchodníci.

Ant.Rož obchod dobyt看	č.38	V.Křivánek obch. kol	č.46
M.Pizová obchod vetešn.	č.14	V.Příhoda obch. uhlím	č.59
Jos.Koníček obch. jednata	č.8	Jos.Husárek hokynář	č.66
K.Honziček obchod kolon.	č.16	Jos.Kdýr obch. uhlím	č.70
Jos.Březina - -	č.21	Václ.Pavlík obchod kolon.	č.79
Bož.Pírová trafikantka	č.34	Marie Dvorná hokyně	č.94
Oldř.Abt obchod dobyt看	č.35	K.Bělohorský obchod k.	č.127
Ros Dušková obchod	č.44	Fr.Procházka hokynář	č.155

1b) Živnostníci.

Ant.Buršík hostinský	č.22	Ant.Chládek krejčí	č.100
Jakub Taufer -	č.34	Josef Viktorin st. -	č.131
Karel Čurda -	č.142	Ant.Křivánek sedlář	č.46
Jos.Kaisr -	č.93	Jarosl.Seibt brašnář	č.142
Josef Purnoch řezník	č.23	Ant.Franta holič	č.35
Josef Vedlík -	č.101	Josef Šimek -	č.73
Fr.Hovorka -	č.56	Tomáš Kopecký pekař	č.53
Václ.Smolík obuvník	č.2	Ad.Nápravník -	č.86
Ant. Verlík -	č.23	Frant.Viktorín malíř	č.131
Rud.Novák -	č.25	Frant.Toms -	č.148
Václ.Verlík -	č.50	Ant.Satran kapelník	č.134
Jos.Tuček -	č.113	Ot.Císař -	č.64
Josef Viktorín krejčí	č.50	Em.Březinová švadlena	č.22
Mar.Jelínková, švadlena	č.19	Št'.Fidler, truhlář	č.147
Jos.Plicka, mistr tesař	č.160	Fr.Ložek, truhlář, Jenšovice	č.20
Vilém Hrouda, cementář	č.142	Jos.Pejšman - -	č.22
Fr.Švejcar, pokrývač	č.163	(v části katastru Lužec)	
Jos.Švic, -	č.43	Josef Král, kolář	č.13
Jos.Ptáčník, -	č.161	Václ.Kott, kovář	č.45
Sedlášek Rud., strojn.	č.34	Ant.Píro, hodinář	č.34
Kolda Rob., -	č.34	Jos.Satran, -	č.134
Ant. Staňkovský, košíkář	č.57	Jan Řepa, náj.převozu	č.28
Karel Krejča, truhlář	č.13	Julie Pařiková, porod.as.	č.11
K.Vostatek -	č.33	Václav Horák, mistr strojn.	č.150

2. Zemědělci:

Boh.Ptáček, Ant.Tichý, Ant.Vedlík, V.Študent, Václ.Verlík, Ant.Holaj, Fr.Straka, Fr.Vedlík, Alžb.Husáková, Ant.Lexa, Fr.Valina, Jos.Satran st., Ant.Vorlíček, A.Plicková, Alžb.Nováková, Fr.Heral, Rud.Levý, R.Grosman, Ant.Macek, Jan Hrach, Jos.Hájek, Jos.Kapr, Jar.Hájek, Václ.Knotek, Jos.Křížek, Ros.Rousová, Jos.Šlosr, Josef Valina, Ant.Švejcar, Rud.Křížek, Jan Krejza, V.Příhoda st., R.Kubišta, F.Duchoslav, Ant.Kulhánek, Václ.Tichý, Fr.Gothard, Václ.Panocha, Alois Tichý, A.Ferešová, Čeň.Tuček, Ant.Rameš, M.Ptáčnicková, Fr.Tichý, Fr.Doležel, Jos.Maršák, Jos.Novák, Ant.Šoustková, Václ.Hrdlička, Ant.Vojtěchovský.

3. Zemědělské dělnictvo:

Ptáčník Jos., Kuřátko Ant. (hrobník), Plocek B., Sklenář Ant., Válek Ant., Šimralová, Procházková Ros., Procházková M., Nápravníková Ant., Husáková Barb., Chmelová Anna, Morová Tekla, Slavíček Jan,

Kymplová M., Müllerová Jos., Tauchman Hyn., Levý Václ., Povolná Ant., Benešová Alžb., Maršáková M., Špicová Fr. Fof František, Jakoubek Fr., Kuka Ant., Plicka Jarosl., Válek Ant., Sklenářová M., Švertnerová Ros., Čermák Rud., Hloušek Jan, Franěk Jos., Třešňák Jos., Vojtíšková A., Chuchmák Jar., Brožová Alžb., Chytrá M., Hyklová Jos., Zajíček Josef, Hovorka Václ., Jandová A., Kučerová A., Tichý Jos., Frantová M., Šmejkalová M., Hůla Tom., Niklová Růž., Procházka Ant., Škabradová Bož., Kuřátková Bož., Houžvová Fr., Pejšl Jarosl., Pejšman Em.

4. Řemeslníci:

Procházka Fr., kovář	Březina Lad., strojník	Zýval Fr. tesař
Cvejn Lad., -	Mach Kar., -	Růžek Fr., -
Urlich Václ., -	Kolda Robert -	Růžek Jos., -
Švejcar V., mědikovec	Šventer Jos., -	Kaňka Jos., -
Suk Fr., zámečník	Daněk Fr., -	Plicka Václ., -
Svatůněk F., mechanik	Lochman Al., -	Plicka Frant., -
Matoušek Jos., vaříč	Svatůněk Jar., -	Plicka Jar., -
Patka Václ., -	Krejčířek Jos., -	Ptáček Benj., pekař
Mika Fr., klempíř	Vacek Ant., -	Hruška K., stárek
Šedivý Fr., soustružn.	Tomek Václ., -	Kulhánek Rich., čišn.
Batěk Ant., vaříč	Sadílek Jos., holič p.	Škabrada Al., zedn.
Hrdlička Jos., zedník	Glásr Jos., zedník	Vršovský Ant., cihlár
Hořánek Bedř., -	Švejcar Jos., -	Vršovský Fr., cihlár
Hanzlík Ant., -	Hrubý V., -	

5. Průmyslové dělnictvo:

Fišer Jos., Lorenc V., Hořánek Jos., Kaucký Fr., Sedláček Fr., Etčer Fr., Plicka Jos., Kocourek Václ., Rampas V., Glasr Jos., Macek K., Franěk K., Černý V., Švejcar Fr., Rouček Jos., Křiková Jar., Udatný Jos., Šoustek Jan, Franta Jos., Vondráček Jos., Brož Rud., Novák Václav, Sklenář Jan, Ptáčník Bedř., Bitman Jos.(Hrachova cih.) Kuřátko Václ., Kuřátko Fr., Franěk Fr., Sýkora Anton., Isop Karel, Franta V., Kulhan Ant., Chytrý Boh., Volf Fr., Procházka Fr., Hrdlička A., Motejzík Jos., Čáp F., Kreibich Ant. (topič ve mlýně), Holoubek Em. (lodník), Procházka Jos. (přívozník).

6. Gážisté:

P.K.Král, farář	č. 1	Postránecká Vlasta ind.uč.	č. 61
P.Fr.Kramata, kaplan	č. 1	Tošner Ant., železn.hlídač	č. 75
Hovorka Václav, řed.měšť.šk.	č. 3	Libich Čenek, pokl.v cukr.	č. 77
Kratochvílová Vil., lit.učit.	č. 3	Dvořák Lad., kontrolor c.	č. 78
Dokoupil Gust., insp.fín.str.	č. 4	Vodsedálek V., adiunkt v c.	č. 78
Stodola Václ., spr.cukrov.	č. 6	Levý Jan, polní hlídač	č. 97
Plechátý Otok, tech.spr.c.	č. 11	Novák Václ., hajný	č. 112
Ryčl Kar., čet.strážmistr	č. 16	Tichý Jos., polní hlídač	č. 118
Hartl V., vrchní poštmistr	č. 23	Svoboda Václ., listonoš	č. 123
Špátová Jos., pensistka	č. 23	Křička Boh.,	č. 125
Babák Čeněk, účetní	č. 24	Hofman Bedř., zřiz.dráhy	č. 139
Levý Ant., obec. strážn.	č. 26	Mertlík Fr., předn.stanice	č. 139
Ant.Rybář, okr.cestář		Keller K., úředník dráhy	č. 139
Sýkora Jos., okr.cestář		Ciller Fr., řídicí učitel	č. 143
Povolný Fr., listonoš	č. 29	Novák Jan, úředník	č. 151
Adamec Jan, strážmistr č.	č. 32	Blahota Jos., pensista	č. 143
Novák V. -	č. 34	Holoubek Ant., stráž.kan.	č. 145
Kašpar Jar., spr.školy	č. 61	Zeman Václ., zedn. na dr.	č. 152
MUDr.Augustin Jos., lékař.o.	č. 42		

Různá povolání:

Soukromníci: Novotná M., Kubištová Alžb., Slavičková Fr., Kmochová Ros., Dražilová Kat., Hořánková Alžb., Pinkasová A., Rousová M., Bidrmanová M., Malá M., Jelenová A., Pekař V., Matoušková A., Hrach F., Tichá M., Nováková Ros., Skalický Mat., Zelenková A., Vobořilová Jos., Šenfeldová Alžb., Holoubek Rud. (invalida).
V námezdní poměru: Jakšová A., Šachová Alžb., Untermüllerová Ant., Škabradová Ella, Špičková, Vinterová Bož.

Majitelé realit:

Karanský Jos., Bromová A., Čápková Růž., Hájková M., Rudolf Arnold, Čápková Kat., Růžková Anna.
Voličů všech 541.

V r.1786 bylo v Lužci	45 čísel	154 obyvatel
1843	- 57 -	445 -
1857	- 75 -	588 -
1869	- 108 -	768 -
1880	- 54 -	904 -
1890	-	1098 (v čas kampaně)

VII. Zemědělství

Výživu má obyvatelstvo lužecké z velké části (32,2%) v polním hospodářství, tj. v zemědělství a chovu dobytka. Některá hospodářství jsou pronajata chalupníkům, domkářům tak, že z majitelů větších hospodářství hospodaří v Lužci jeden, z chalupníků tři, ostatní pole obdělávají domkáři.

Půda orná jest náplav tu větší, tu menší hloubky. Pozemky jsou většinou dobré. Hospodáři půdu plodnou pečlivě vzdělávají a sílí hnojným mrvením. Hnojiva poskytuje hospodářům pěstovaný dobytek, mimo to užívá se k doplnění různých hnojiv umělých.

Ve zvláštních lodích přivážejí sem a do okolních obcí fekálie z Prahy, jež v mělkých nádržkách se vysušují a co výborný kompost na pole vyvážejí.

Orné půdy bylo r.1921.....	608,14 ha		
Pšenici zimní oseto.....	50,98 ha	cukrovkou.....	153,18 ha
- jarní	32,67 ha	krmná řepa.....	4,21 ha
žitem.....	63,55 ha	jetelem dvouseč.	22,93 „
ječmenem.....	90,84 „	jetelem jednoseč.	4,25 „
ovsem	20,04 „	vojtěškou.....	48,88 „
fazolemi k jídlu	0,07 „	vičencem	4,11 „
hrachem	9,21 „	směskou krm.	123,39 „
koň. boben	2,30 „	cukrovkou semenící.....	6,50 „
lupinou	0,15 „	-,- na sazečky.....	1,15 „
směskou na semeno	6,41 „	různou zeleninou	0,10 „
mákem.....	0,23 „		
brambory.....	62,99 „		

Nejvíce pěstované plodiny jsou pšenice, ječmen a cukrovka. Ječmen vyváží se do blízkých sladoven a pivovarů. Cukrovka zpracuje se v cukrovaru v Lužci.

Stav hospodářského dobytka v Lužci na jaře 1921: koní 45, hovězího dobytka 159, ovcí 20, koz 190, vepřů 238.

Za války stav dobytka poklesl, jedině chov vepřového dobytka pro svou vysokou cenu se povznesl.

Za párek selat dostávali 600, 800 ano i 1000 Kč. Ježto se cena mléka zvýšila, snaží se domkáři mít jednu, dvě i tři krávy a proto v druhém a jmenovitě třetím roce. Po válce zvýšil se všude počet dobytka.

Včelařstvím ve velkém zabývá se pí. Karla Blahotová, choť techn. správce ve výslužbě, která má 50 včelstev a jako výborná včelařka daleko je známa.

Rybářství je tu proti dřívějším časům nepatrné.

Lukaření schází zavodňování a meliorace. Luh téměř celý náležel panství roudnickému. V posledním čase třetina pozemků panských přešla na základě zákona o dlouhodobých pachttech do vlastnictví domkářů, zbytek, vyjímaje prutníhy a luha přejde taktéž na základě zákona v dohledné době do majetku dosavadních nájemců.

VIII.Průmysl a obchod

Průmyslem a obchodem živí se téměř polovina obyvatelstva (47,9%). Jsou to jednak samostatní živnostníci, jednak průmysloví dělníci, a řemeslníci zaměstnaní v cukrovaru, ve mlýně, nebo menších průmyslových závodech (vraňanská továrna „Top“ na motorové pluhy aj., strojnická dílna p.V. Horáka).

Mimo cukrovar a mlýn jsou tu dvě cihelny, které vyrábějí k stavbám cihly i tašky. V době cukrovarské kampaně v říjnu, listopadu a prosinci docházejí sem dělníci z okolí. Z Lužce vyváží se cukr, obilí, dobytek, přiváží se dobytek, dříví, železo, uhlí, sůl, vápenc, hospodářské a průmyslové stroje, umělá hnojiva, zboží koloniální a jiné, jako všude na venkově.

Zdejší řemeslníci zhotovují výrobky, které mají na venkově odbyt, řemesla zvláštní zůstávají ve městech, a venkované o trzích pro ně docházejí.

VIII. Zdravotnictví

Lužec je sídlem III. zdravotnického obvodu v okrese, jenž zřízen byl podle zákona ze dne 23.2.1888. Patří k němu Lužec, Býkev, Chramostek, Jenšovice, Kozarovice, Vraňany, Vrbno, Zálezlice, Zátvor a Zelčín zaujímajících 37.5 km². V.r.1892 čítal 3336 duší. Obvodní lékařem jest p.MUDr.Josef Augustin.

V Lužci umřelo v posledním desetiletí průměrně ročně 1,84%, kdežto celková úmrtnost v procentech čítá 2%. Od 1.ledna 1912 do 31.prosince 1921 zemřelo v Lužci 177 osob tj. 92 mužů a 85 žen,

a to v r.1912 zemř. 9 mužů + 5 žen = 14 os. v r.1917 z. 4 m +11žen = 15 o.
1913 „ 7 „ +12 „ = 19 „ 1918 „ 13 „ +11 „ = 24 o.
1914 „ 9 „ + 7 „ = 16 „ 1919 „ 10 „ +15 „ = 25 o.
1915 „ 16 „ + 8 „ = 24 „ 1920 „ 7 „ + 4 „ = 11 o.
1916 „ 8 „ + 7 „ = 15 „ 1921 „ 9 „ + 5 „ = 14 os.

Infekčními nemocemi zemřelo v Lužci:

Rok	Kašel zajímavý		Chřipka		Diftherie		Tuber kulóza		Zánět plic		celkem		Kolik % v úhrnu počtu úmrtí vyžádala si		
	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	m	ž	tuberkulóza	ost.nak	celkem
1912							2				2		14,3		14,3
1913		2						1		1		4	5,3	15,8	21,1
1914		1					2	1			2	2	18,7	6,3	25,-
1915							2	1	1		3	1	12,5	4,1	16,6
1916								2				2	13,3	-	13,3
1917								1	1		1	1	6,6	6,7	13,3
1918		1	3	1			1	1			4	3	8,3	20,9	29,2
1919		3	2			1	2	1			4	5	12,-	24,-	36,-
1920							1	1			1	1	18,2	-	18,2
1921								1	2	2	2	3	7,1	28,6	35,7
		7	5	1		1	10	10	4	3	19	22	11,3	12,5	23,8

V posledním desetiletí.

V Lužci n.Vlt. vyskytují se občasné epidemie spalničkové a kašle zajímavého. Též sporadicky vyskytuje se spála a málo kdy mázdřivka (diftherie). Ve světové válce a po ní vyžádala si tuberkulóza dosti obětí. Chřipka řádila velice v r.1919 ačkoliv jen tenkrát vyžádala si obětí, (6 úmrtí v upl.desetiletí) přidružil-li se crouposní zánět plic. Zajímavý kašel (pestuscis řádil velmi značně), zemřelo však v uplynulém desetiletí pouze 7 dítek. Nejvíce úmrtí nemocemi nakažlivými bylo v roce poválečném 1919, totiž 36% všech úmrtí. Tuberkulózou zemřelo nejvíce osob v.1914 (18.7%) všech úmrtí a v r.1920.Celkem polovina úmrtí nakažl. nemocemi jest zhoubným dílem tuberkulózy.

X.Komunikace

V Lužci sbíhají se 3 okresní silnice, od Chramostku (1.4km), od Horních Bečkovic (5 km) a od Vraňan (3 km). Již odpradávná v Lužci je přívoz jímž usnadňuje se doprava osob i věcí na obou březích jsoucích. Po řece plují vory, po průplavu lodě a parníky. Místní dráha z Lužce do Vraňan (dříve Jenšovice) zahájena byla pouze pro dopravu zboží dne 26.září 1886. Byla vystavěna v délce 3.4 km nákladem as 180.000 zlatých. Zdejší telegrafní a poštovní úřad otevřen byl 14.srpna 1888. Od 1.června 1922 zřízen při něm telefon.

Dříve byl dodací okres jeho dosti veliký, teď k němu patří jenom Lužec, Chramostek a Bukol.

XI.Peněžní ústavy

V Lužci je toliko jeden peněžní ústav. Jest to „Lidová záložna“ společenstvo s ručením omezeným.

Byla uvedena v činnost r.1909 tehdejším ředitelem cukrovaru p.Josefem Grosmanem.

Předseda výboru p. Grosman, členové ředitelstva pp. Fr.Ciller, Ant. Holaj, Jaroslav Kašpar, Ant. Rož a Rud. Křížek.

Rok	Zůstatek vkladů 21.12.1921	Zůstatek půjček směněč. ^{21/12}	Zůstatek půjček hypot. ^{21/12}	Počet členů ^{21/12}	Splacených podílů ^{21/12}	Rezervní fond	Obrat peněz	Rezerv.fond pro ztráty kurz.
1909	Kč. 35.223.99	K. 7.110.-	K. -	60	K. 3.025.-	K. 385.10	K. 133.410.34	K.
1910	38.532.88	12.856.-	4.000	69	3.025.-	535.90	205.020.36	
1911	43.242.82	20.291.-	6.039.16	77	3.385.-	738.96	204.152.50	
1912	49.810.08	23.904.-	7.130.82	86	3557.80	863.06	226.925.61	
1913	43.905.81	28.921.-	12.832.48	96	3.660.95	1.093.11	231.255.46	
1914	45.553.27	30.562.80	12.494.04	100	3.754.10	1.318.91	171.617.97	
1915	51.264.61	26.966.-	10.932.47	99	3.604.10	1.602.21	169.258.83	
1916	62.575.37	22.453.-	7.787.47	99	3627.30	1.794.64	183.410.04	
1917	83.599.93	10.932.-	6.172.47	99	3.667.30	2.051.36	204.656.21	
1918	210.848.59	6.037.-	4.163.30	99	3.895.70	2.334.53	652.356.46	
1919	263.711.-	19.642.-	5.435.29	103	4.164.20	2.643.43	503.895.22	500.-
1920	328.539.40	115.808.-	54.567.45	106	6.340.-	3.424.53	799.461.97	1.500.-
1921	443.446.28	145.178.-	54.072.58	116	9.240.-	4.855.76	1.177.509.03	1.500.-

XII.Spolky.

1.Místní odbor „Ústřední Matice Školské“

Založen 1892, předsedou nepřetržitě OD R.1892 obvod. lékař p. MUDr. Jos. Augustin, kterému také výborem U.M.Š. dostalo se 17.února 1913 diplomu U.M.Š. za 20ti leté obětavé spolupracovníctví. Pokladníkem p.V.Hartl. Dříve odváděny příspěvky odboru mělnickému. Od r.1892 do r.1921 odvedl Lužec 1100 zl. příspěvků, po Mělníku nejvíce ze všech obcí okresu. Mimo to přímo do Prahy zaslala: Spolková továrna v Lužci 100zl., hosté u Čubrtů 100zl. Od založení odboru r.1892 do konce roku 1921 odvedeno U.M.Š. celkem 24.141.99 K.

2.Spolek Československého Červeného kříže v Lužci

Založen r.1921, členů 63 (s ročním příspěvkem 469 K.). Předseda p. Ant. Fišer, jednatelem p.MUDr. Jos. Augustin, který dne 8.ledna 1922 přednášel o tuberkulóze, jejím vzniku a šíření se.

3.Okrašlovací spolek v Lužci n.Vlt.

Založen 8.IV.1905 na podnět p. J. Grosmana ředitele cukrovaru v Lužci a měl 17 členů.

Dnes (8.5.1922) má 33 členy. Předsedou jest p. Matouš Skalický, soukromn., jednatelem p. P. Fr. Kramata, pokladníkem p. V. Hartl, vrchní poštmistr. Spolek pečuje o okrasu obce ochranou starších již stromů a vysazováním nových. Za světové války byla činnost ochromena, mnoho stromů bylo z nouze o palivo v obci prodáno a vykáceno, začež byly ovšem vysázeny zase jiné stromy. Spolek vysázel r.1919 ode vsi k mostu 200 kaštanů. Na různá místa (obecní pozemky, pastviny) 250 akátů a 5 dubů. Dne 21.března r.1919 zasadil před starým hřbitovem u silnice k Chramostku 6 lip Svobody, na památku dosažení státní samostatnosti 28.10.1918.

4. Politická organizace českosl.sociální demokratické strany v Lužci n.Vlt.

Byla ustavena 26.11.1918 a čítala 342 členů a členek. Důvěrníkem je p. Ant.Lexa, jednatelem p. Fr.Vyklátíl. Organizace tato vznikla v radostném dojmu ze zřízení republiky československé a pořádala přednášky, schůze a tábory, o nichž referuje se ve všeobecných poválečných dějinách obce, ježto byly výrazem smýšlení většiny obyvatelstva obce a okolí. Dne 28.října 1921 pořádala organizace veřejnou přednášku o vzniku a významu naší republiky.

5.Místní organizace českosl. (národ.) str.sociální v Lužci

Založena byla 29.5.1919 v místnostech br. Ant. Buršíka. Prvním předsedou byl br. Ant .Rož, důvěrníkem br. V. Horník ml. Počet členů stoupl v r.1919 a 1920 na 60.

Dne 8.3.1921 zvolen byl br.V.Černý důvěrníkem, s kteroužto funkcí splynula i funkce bývalého předsedy.

Dne 20.března 1921 konána veřejná schůze, na které přednášel o politické situaci br.Alois Heinic z Prahy.

Dne 17.4.1921 ustaven divadelní kroužek, jenž dne 8.5.1921 sehrál drama „Leštínský kovář“.

Dne 26.6.1921 účastnili se členové kroužku divadelního představení „Jan Vývara“ a to v přírodě, společně s tělocv.jednotou Sokol. Společně se členy Děl. Tělocvičné jednoty sehráno dne 29.1.1922 divadelní představení

„Hříšníci“ ve prospěch pomníku po padlých ve světové válce, a dne 29.3.1922 divadel. představení „Vrah“ ve prospěch ruského hladovějícího lidu. V červnu 1921 zúčastnila se organizace hromadně na táboru lidu v Horních Beřkovicích, na kterém přednášel senátor Klofáč o politické situaci a o poměrech v Rusku.

Dne 8.1.1922 veřejná přednáška br. Nypla, učitele z Mělníka o církvi římsko-katolické a jejím poměru k socialismu.

6.Organizace živnostensko obchodní strana středostavovské

Založena dne 8.září 1920, čl.44, předsedou p. V. Horák. V roce 1921 pořádala organizace veřejnou schůzi, kde referoval senátor Emanuel Trčka z Prahy. Předseda p. V. Horák vyslán jako delegát na zemský sjezd v Praze, dále byl vyslán jako delegát na živnostenský sjezd z celé republiky do Bratislavi. Zdejší organizace účastnila se zakládání organizací v Hostíní, v Hor. Beřkovicích a na Mělníku.

7.Místní organizace československé národní demokracie v Lužci n.Vlt.

Založena 1919, členů 31.Předsedou p.MUDr. Jos. Augustin, místopředsedou p. Arnold Rulf majitel realit v Lužci.

8.Místní organizace strany republikánské českého venkova

Založena 1919, členů 30, předsedou p .Josef Srb, nájem dvora v Chramostku.

9.Místní organizace lidové strany

Založena 1919, členů 21, důvěrníkem P p.Fr.Kramata.

10.Federovaná komunistická osvětová jednota pro Lužec

Založena 15.září 1921 a dne 18.12.1921 pořádána přednáška o vzniku země, člověka a o životu po smrti.

Čítá 36 rodin, tj.okrouhle 75 členů. Činnost skupiny je výhradně vzdělávací. Předsedou je p.Jarosl.Seibt, jednatelem p.Josef Růžek.

11.Odbočka svazu československých legionářů v hostinci u Čurdů

Předsedou jest kontrolor cukrovaru p. Boh. Dvořák, naroz. dne 9.ledna 1885 ve Vepřku v Čechách. Při vypuknutí světové války vstoupil do rakouské armády jako poručík k 28.pluku zeměbranceckému dne 27.července 1914 a účastnil se tažení proti Srbsku. Byl často svědkem zvěstev na Srbech páchaných jak od Maďarů a Němců, tak i od Chorvatů. Byl zajatu Lazarevce 28.listopadu 1914. Jako zajatec žil v Niši. Dne 19.října 1915 nastoupen neblahý ústup do Albánie. Po velikých strastech dostal se dne 14.prosince 1915 do Valony. Po tří denní plavbě kolem Itálie vstoupil na ostrov Asinara na sever od Sardinie a později převezen na pevninu do Itálie do Cittaducale.

V červnu 1918 vstoupil do ital. legií a účastnil se 34.plukem bojů na Dosso Alto proti Rakousku. Vrchním velitelem této armády byl ital.general Gratiany, nadšený obdivovatel našeho národa. Po příměří převzal nejvyšší vedení generál Piccione a československé divise přetvořena na armádní sbor o síle 24.000 mužů. Armáda tato měla 80 polních děl, 12 těžkých 2 pancéřové automobily a 100 doprav. aut. Po slavnostní přísaze na náměstí v Padově za přítomnosti italského krále převezena celá armáda na 82 vlcích na Slovensko. Tam účastnil se jmenovaný krvavých bojů u Nových Zámků. V srpnu 1919 byl demobilisován v hodnosti kapitána a nastoupil své dřívější povolání v cukrovaru v Lužci. Tolik na ukázkou z činnosti i ostatních legionářů, členů zdejší odbočky.

12.Svaz dělnictva lučebního, stavebního a cihlářského, v československé republice se sídlem v Praze (Skupina Lužec n.Vlt.). Příčinou založení místní skupiny byl mzdový spor mezi spolkovou továrnou na cukr a dělnictvem, jenž vyvrcholil 28.listopadu 1918 v třídní stávkou, jež skončila ve prospěch dělnictva. Dne 1.12.1918 měl zástupce svazu zde přednášku o poměrech a povinnostech dělnictva, načež ustavena místní skupina o 300 členech. Kromě schůzí a manifestací, jež uvedeny jsou v dějinách obce účastnila se tato odborová organizace slavnosti 25letého trvání dělnického podpůrného spolku „Rovnost“ ve Vraňanech, dne 13.června 1920. Dne 10.12.1919 konala se sbírka pro chudé děti, načež byla dne 24.12.1919 nadílka. Dne 1.února 1920, dne 9.5.1920 a 27.2.1921 konala odb. organizace odborné přednášky pro dělnictvo. Předsedou jest p. Alois Škabrada, jednatelem p. Lad. Cvejn.

13.Ústřední svaz domkářů a maloročníků v Praze,skupina Lužec n.Vlt.

Založeno 10.11.1919. předsedou jest soudruh Ant. Lexa, jednatelem Jos. Švertner, pokladníkem soudr. Alois Škabrada. Skupina konala četné členské schůze a řídila hlavně akce směřující k provádění pozemkové reformy. Již dne 30.června 1920, bylo poprvé jednáno o navázání styků s dědici Charvátových statků č.35 a č.36. Na členské schůzi 17.října 1920 usneseno statky tyto najmouti, což uvedeno ve skutek 9.12.1920 a skupina domkářů a maloročníků v Lužci n.Vlt. stala se právním nájemcem statků čp.35-36 s platností od 1.12.1920. Na členské schůzi dne 10.2.1921 přednášel tajemník „Ústředního svazu“ o úkolech družstva a pozemkové reformě. Dne 14.května 1922 čítá skupina 98 členů.

14.Československý svaz zemědělských a lesních dělníků.

Skupina Lužec n.Vlt. Organizace tato založena byla 23.února 1919 pro Lužec, Bukol a Chramostek a čítala 256 členů a členek. Po osamostatnění organizace v Bukoli jež založena 10.3.1921 o 130 členech čítá dne 4.5.1921 členů 126. Předsedou jest p. Ant. Lexa, jednatelem p.Ant. Kuka. organizace vyvíjela značnou činnost. Dne 13.6.1920 účastnila se oslavy 25letého trvání podpůrného spolku „Rovnost“ (Havlíček) ve Vraňanech. V roce 1919 pořádala 6 veřejných schůzí, dva tábory lidu a dvě věčné výchovné přednášky. V roce 1920 byly 3 veřejné schůze, 3 debatní večery, 3 členské schůze kromě valné hromady. V roce 1921 konala skupina 5 veřejných schůzí, 9 debatních večerů pro vzdělání a 2 členské schůze. Kromě toho, zasahovala při mzdových bojích dělnictva.

15.Stavební družstvo „Říp“ pro Lužec a okolí bylo založeno r.1920, počet členů 43, předseda p.V.Hrubý, zedník č.136. R.1922 vyvlastněn družstvem pozemek č.k.7 1/1 k stavbě rodinných domků ve Vraňanech. Pronikavější činnosti stavební překážela neochota peněžních ústavů a nemožnost zaopatření úvěru.

16.Spolek pro vzájemné pojišťování dobytka v Lužci. Stanovy byly povoleny 14.října 1913, činnost spolková zahájena 1.ledna 1914. Prvním jeho starostou byly p. Jos. Husák, náměstkem p. J. Batěk, pokladníkem p. Ant. Holaj, který vede veškerou agendu spolku. Při založení čítal spolek 43 členy, kteří měli pojištěno 99 kusů dobytka v odhadní ceně 38.655 K, prémie 1%, vyplácí se 90% pojištěné ceny. V roce 1919, byl veliký úbytek dobytka následkem války. Pojištěnou pouze 57 kusů dobytka v ceně 110.000Kč. V r.1922 čítá 40 členů, kteří mají pojištěno 67 kusů dobytka v ceně 308.000 Kč. Spolek vyplácí zvěrolékařskou pomoc. V roce 1914 vyplaceno zvěrolékaři 38 K, v roce 1919 již 88 K, v roce 1920 748K, v roce 1921 již 1500K. V roce 1921 řádila mezi pojištěným dobyttem slintavka a kulhavka. Celkem bylo nutných 11 porážek, za něž vyplaceno 16.698 Kč, zvěrolékaři vyplaceno 2 687.76 Kč.

17.Hospodářské strojní družstvo pro Lužec a okolí, zaps. společenstvo s ručením omez. Družstvo bylo zapsáno do obchodního rejstříku u c.k. obchodního soudu 16.11.1907, a zahájilo činnost 1.ledna 1908. podíly původní byly 100Kč s jednonásobným ručením. Účelem společnosti jest povznášeti a zdokonalovati výrobu zemědělskou svých členů a účelu toho dosahuje společným opatřováním mechanických pohonů. Nejprve koupena benzinová mlátička za 7200K, na níž dostala se subvence státní 1700K, zemské 1800 Kč. Když pak v době války stoupla cena benzínu z 18 h na 8 K za 1 kg, vyměněny byly v r. 1921 stroje dosavadní za stroje s pohonem parním. Snížením výše podílů ze 100K na 20 K. v r.1909 stoupl značně počet členstva a to až na 94 členy v r.1910. Poněvadž však dosavadní stroj nestačil dosavadní spotřebě, vystoupili členové ze Zálezlic a z Vrbna, tak že ubylo 30 členů. Od r.1917 jsou v představenstvu: p. Ant. Brož co předseda, p. A. Holaj místopředseda, Al. Vojtěchovský, Rud. Křížek a Ant. Satran.

18. Společenstvo smíšených živností v Lužci n. Vlt.

Založeno r.1889, čl.90, starosta p. V. Horák. první ustavující schůze se konala 15.srpna 1887, téhož roku bylo zadáno o schválení stanov, jež došlo v únoru 1899. Členů společenstva ku dni 31.12.1921 dle matriky živnostníků jest 90. Starosta společenstva jest p. Václ. Horák. Zkoušky tovaryšské konají se na Mělníku u zkušební komise. Jmění společenstva ku dni 31.12.1921 bylo 2102.27 Kč.

19. Řemeslnicko-živnostenská beseda v Lužci n. Vlt.

Založena r.1878. byla většinou jen spolkem čtenářským a zábavným. R.1920 změnou stanov za předsedy p. Fr. Rousa změněna v řemeslnicko-živnostenskou besedu pro podporu a vzdělání. Podporuje členy besedy v nemoci, v nahodilém neštěstí a vypravuje pohřby. Dne 8.5.1922 má 82 členy, předsedou je p. Václ. Horák st. Vlastní knihovny nemá ježto darovala před léty své knihy obecní knihovně lužecké. Jednatel p. P. Frant. Kramata.

20. Dělnický podporující spolek „Vltavan“

Založen r.1881, členů 275, starostou p. Rudolf Novák, obuvník v Lužci č. 25, místopředsedou p. Ant. Holaj a Václ. Novák, jednatel p. Jos. Švejcar a pokl. p. Josef Šimek, praporečnickem p. E. Kučera. jest to spolek nepolitický. Již název jeho ukazuje na stěžejní, výslovně humanní činnost spolkovou, totiž podporu členů v nemoci a výpravu pohřbů, průměrně 8 ročně. Spolek „Vltavan“ jest majitelem krásného praporu na žerdi červenobílé. Na jedné straně praporu, v červeném poli části jest název spolku, na druhé straně v bílém poli jsou červeně vyšívané dvě ruce se spojující, značí vzájemnost.

Kmotry praporu byly pí. Růž. Klavíková, choť bývalého řed. cukrovaru, pí Růž. Vávrová, choť tehdejšího úředníka cukrovaru a pí Marie Jiráňková, choť statkáře. Aby znemožněna byla případná konfiskace jmění spolkového za války ve prospěch rakouské tyranie, rozděleno jmění a to až na nepatrný zbytek mezi členy nouzí trpící.

21. Sbor dobrovolných hasičů v Lužci n. Vlt.

Založen r.1901, předsedou p. Rud. Grosman, velitel p. V. Švejcar, kovotepec v továrně, náměstkem p. Josef Purnoch, řezník, jednatel p. Ant. Satran kapelník. Členů činných 36, ženského sboru 13, přispívajících 19. sbor je členem župy mělnické č.6. Odborová knihovna čítá 9. svazků.

Sbor účastnil se hašení při 39 požárech, z nichž největší byl požár mlýna r.1913, 21 požárů bylo v obci, 18 mimo obec. Sbor pořádal čtyři odborné přednášky o první pomoci při úraze, koncert a divadelní představení.

28.října 1918 byl sbor k dispozici „Národnímu výboru“ a vystavil 18 nádražních stráží.

V měsíci dubnu 1922 vystavěla obec hasičskou kůlnu a ležiště (spolu a obecní váhou), nákladem 23 000 Kč.

22. Tělocvičná jednota Sokol

Jednou z prvních jednot sokolských je jednota v Lužci, která byla založena již roku 1869, prvním starostou byl Josef Abt, náčelníkem Ant. Nedoma z Vraňan; pro oslavy Husovy byla r. 1877 rozpuštěna. Ale již r.1881 hlavně prací mlynáře Lad. Jiráňka ustanoven Sokol Povltavský (později Podřípský), jež zvolil Ladisl. Jiráňka svým starostou, ten byl velice agilním Čechem a Sokolem; k úmrtí Gambetty r.1883 zaslal telegram do Národních novin a vyvěsil černý prapor; což vše dalo mu mnoho práce, aby za to nepykal.

Z pozdějších starostů vynikl Aug. Klavík (12 let), Jos. Grosman (8 let), Dr. Augustin.

Hned zpočátku cvičili muži i žáci z okolí, od r.1891 dorost, od roku 1901 ženy. Pořádány koncerty - v roce 1899 hudební kvarteto mělnické - ,akademie. Roku 1891 pořádána s Akademickým spolkem „Říp“ tělocvičná akademie, na níž jednota veřejně vystoupila. Akademický spolek „Říp“ zdá se, byl vzpruhou veřejné činnosti jednoty, tenkrát do Lužce rádi zajížděli Omladináři, kteří zde pořádali tábory s ruskými policajty a působily na rakouské orly, takže lítali ze zdí.

Sokol pořádal zprvu četná pochodová cvičení z hudbou, výlety lodí pěšky i vlakem, nejvíc s jinými jednotami, župou, Akademickým spolkem na památný Říp od roku 1891 vylétal do okolí s zvlášť krojovanou hudbou.

23. Dělnická tělocvičná jednota pro Lužec a okolí

Založena 1.května 1920, členů 135, předseda p. Jar. Seibt, režiser dram. kroužku Růžek Fr. Činnost spolku vztahuje se na tělovýchovu a vzdělávání kulturní. Ukázkou uvádí se činnost vzdělávací v roce 1921:

Přednášky pořádány dne 27.března a 26.prosince. Sehrány následující divadelní kusy: 6/2. Michal a Matěj, 20/2. Na vysoké stráni, 26/3. Závěť, 30/4 Dítě proletáře, 16/5. Lešetínský kovář, 6/3. Jan Hus, 17/7. a 31/7. Popelka (dětské), 25/9. Viktorka, 20/11 Bílé růže (dětské), 16/12 Nařízení bytové komise, 26/12 Krakonoš (dětské).

Dne 15.května 1921 veřejné cvičení.

XIII. Osoby zasloužilé o místní obec.

Palice Antonín

řídící učitel nar.23.března 1840 ve Vlňovsi. Vychodiv obecnou školu ve svém rodišti dán byl na německou hlavní a reální školu v Litoměřicích, kde absolvoval též učitelský ústav a obdržel vysvědčení učitelské způsobilosti pro české a německé školy. V roce 1859 byl podučitelem v Chržíně u Velvar, r. 1860 v Zlonicích na Slánsku, r.1866 jmenován provisořem v Lužci, kde se stal v.r.1869 definitivním učitelem a r.1874 řídícím učitelem. R.1875 zvolen byl učitelstvem mělnického za delegáta do zemské konference, po sedm let pak byl předsedou okresní učitelské jednoty „Budče mělnické“. Tiskem vydal r.1878 u F.Šimáčka v Praze „Vzorné dítě“ obsáhlou sbírku básní s tendencí vychovatelskou a v r.1884 „Šlechtnost“ s touže tendencí, každý spis v 2000 výtiscích, kteréž jsou už úplně rozebrány. Z výtěžku z druhého spisu uloženo k fondu, ku zřízení opatrovny v Lužci 100 zl., kterýžto fond vzrostl hlavně přičiněním Palicovým na 1100 zl. (r.1892). K počtě jeho nazvána učebna v opatrovně siní Palicovou a jest v ní umístěna věrná jeho podobizna.

Josef Grosman

Narozen dne...r.1865 v. Lužci n. Vlt. Studoval na lékařské fakultě v Praze. Súčastnil se ruchu Omladiny r.1893. Nechav studia, stal se majitelem knihkupectví firmy Grosman a Svoboda V Praze. Po několika letech nechal knihkupectví a stal se ředitelem cukrovaru v Lužci. Zvolen byl starostou „Sokola“, založil „Lidovou záložnu“ v Lužci, opatrovnu a čítárnu. Byl duší společenského života v Lužci a těšil se všeobecné oblibě a vážnosti. Byl též předsedou sbor.dobrovolných hasičů, předsedou okrašlovacího spolku a předsedou ředitelstva lidové záložny. Po celou dobu působení v Lužci byl členem obecního zastupitelstva a horlivý obětavým členem téměř všech spolků a vlasteneckých institucí v Lužci. Přičiňoval se o zvelebení obce v každém ohledu. Zemřel ve věku 46ti let vadou srdeční dne 17.7.1911 a byl dne 20.7. za veliké účasti obyvatelstva lužeckého i z dalekého okolí na hřbitově lužeckém slavnostně pochován. V závěti odkázal své rodné obci dům č.61 pro opatrovnu, lidovou záložnu, čítárnu, knihovnu a jiné kulturní instituce.

Sokol Lužec

Podřipský Sokol účastnil se četných okrskových cvičení, sletů župních i všech všesokolských; veřejné cvičení konáno v Lužci 1896, okrskově a samostatně r.1901, kdy poprvé veřejně cvičily ženy. Župní slet konal se v Lužci 1913, kdy přijato 1474 K, vydáno 1114 K, zbylo 360 K. I o přednášky se Sokol pilně staral.

Přednášel zde JUC.Janovský-Kulturní rozvoj čes. národa-, poslanec Tůma o Sladkovském, za čež obdarován 26 franky ve zlatě, Erv. Špindler jehož přednáška vydána tiskem 1000 ex., dále Vráz o cestě kolem světa, dále Dr. Daneš o Unii, Dr.Foustka o socialismu, Dr.Počta o potopě světové a četné jiné.

Peněžité podporovány“ Ú.M.Š., Akademický dům, stavění tělocvičen, pomníků zasloužilým mužům. Veřejně vystupoval Sokol často, tak nechyběli tak nechyběli lužečtí při odhalení pomníku Sladkovského v Praze, Purkyňovi v Lobkovicích, při smutečním průvodě Tyršově, vítání Čechů amerických (180 prapory), kladení základního kamene k pomníku Husovu. Otevření tělocvičen v okolí, návštěvách hrobu Palackého, slavnostech Husových, pohřbu Riegrově a samozřejmě při pohřbech svých členů.

Při jednom takovém pohřbu zapomněli nápis na praporu a pak později vtáhli do Brozan ke cvičení s nápisem „Spi sladce!“

Od roku 1887 „jmenován zvláště milým , činným členem“ dr. Grégr, jenž do Lužce slavně, často zajížděl. R.1893 pořádána zde národní výstavka, z jejíhož výtěžku 445 zl. bylo 200 zl. věnováno jako základ k stavebnímu fondu. R.1907 stěhoval se Sokol od Buršíků k Čubrtům, r.1911 dán podnět k založení čítárny, v následujícím roce pak změněny stanovy i název spolku na „Tělocvičná jednota Sokol“ v Lužci.

XIV Dějiny obce.

Lužec má své jméno od luhu, který dosud rozkládá se na levém břehu vltavském až k Chramostku, Zelčinu a Vrbnu. Stojí jistě na místě, kde za dávných dob luh byl. Že osada patří k nejstarším v Čechách, soudíme z toho, že po příchodu slovanských kmenů do země nejdřív tyto usazovaly se v rovinách u řek. Zde pod Řípem usadily se Čechové. V půdě u Hrachovy cihelny, u Hlaváčkova kříže, při stavbě cukrovaru (nálezy uchovány ve sbírce měšťanské školy) a v Chramostku na Prašnici vyoraly se četné popelnice, větší i menší, ve kterých starý Čech uschovával popel svých zemřelých předků. Zde v širé rovině, svlažované mohutnou řekou, pluh slovanský kypřil půdu a ta odměňovala se svým hospodářům hojnou úrodou. Na pastvinách zdejších rozsáhlých luhů pásala se stáda dobytka pilných hospodářů. Ježto Lužec stál na blízku hranice pšovské župy jejíž hrad Pšov vévodil této krajině, chodili občané lužečtí na trhy v Pšově, neboť to co nedovedli sami vyrobiti, zhotovili řemeslníci pšovští, kteří byli usazeni v podhradí Pšova. A již v těch dávných dobách zprostředkoval spojení Lužce s Pšovem přívoz u Brozáněk.

Po dlouhá léta panoval tu mír a klid. Ten byl ovšem porušen, když naši předkové upadli v poddanství Avarů. Bylať úrodná rovina povltavská, v jejímž středu Lužec stojí, hojnou zásobárnou divokých Mongolů a četná stáda dobytka byla jim vítanou kořistí i povinnou dávkou. Šťěstí, že Samo vyhnal loupežné Avary a později od hranic své říše zapudil nepokojné Franky. Když pak moudrý Krok a po něm Libuše spravedlivě rozepře rozsuzovali, že i z jiných kmenů lidé jich rozsudkům se podrobovali, spěchali jistě i lidé lužečtí na zlatý Vyšehrad, by žádali o rozhodnutí ve věcech sporných. Ovšem stavívali se na Levém Hradci, který vedle Vyšehradu asi již tenkrát byl předním místem plemene Čechů, k němuž lužečtí patřily.

Když pak křtem Bořivojovým a Ludmiliným otevřena byla cesta křesťanství do Čech, tu nové učení šířilo se sem z blízkého Pšova, z něhož byla Ludmila manželka Bořivojova, která byla horlivou špičkatou víry Kristovy. Ale i kazatelé levohradečtí rozsévají tu sémě učení, jež přineseno z Moravy. Křesťanské učení nenaplnilo hned mysl a srdce lužeckých občanů a dlouho snad ještě někteří scházivali se v posvátných hájích, na křížovatkách a na Řípu, by uctívali pohanské bohy a tímto uctíváním všechnu přírodu. Bylo třeba horlivého úsilí nástupců Bořivojových, aby zakořenilo se učení nových věrozvěstů. Chrám křesťanský v Pšově vidal zbožné vyznavače své víry. Do chrámu toho chodili lužečtí, aby ukojili potřebu svého srdce, na Pšov chodili i mnozí, aby poznali přední osoby knížecí rodiny Přemyslovské.

Nejstarší záznamy XIII.století

Lužec připomíná se ve XIII. století bez bližšího udání pramenů jako starý statek kapituly mělnické. Kanovníci a probošt zde měli zvláštní dvůr a sídlo.

Část Lužce majetkem panenského kláštera u sv.Jiří v Praze

Boleslav II. založil panenský klášter dle řehole sv. Benedikta při kostele sv.Jiří na hradě pražském zřízený. Nadal jej četnými statky, k nimž patřila také jistá část Lužce. Klášter tu měl statek, nebo dvůr k němuž patřila pole, z nichž jedno nazváno kobylím polem, jemuž se nyní říká „koňská mora“. R.1305 abatyše kláštera jeptišek sv.Jiří v Praze postoupila směnou statků kláštera v Záboří jakémusi Koldovi a obdržela od něho za ně statky jeho v Lužci, připojivši je ke statkům a polím dříve jmenovaným. Ještě r.1668 měl tento klášter pole v Lužci, nazvané panenské, jež náleželo, k jejich statku v Břežanech, kamž za ně odváděl rychtář zálezlický ročně 18 kop.

Fara Lužec v dekonátu řípském 1350

V popise diecese pražské z let 1344 až 1350 nalézáme archidiakonátu Pražském a děkanátu řípském plebanii (faru) Lužec.

Lužec platí mýto Chlumínu 1406

R 1406 uvádí se, že Lužec s okolními vesnicemi platil kurami, vejci a sýry na místě mýta městu Chlumínu.

R.1421 pobrali Pražané dvůr Lužec

Přišly bouře husitské, jichž se náš vesnický lid činně účastnil. V těchto bouřích prodali Pražané r.1421 dvůr v Lužci, který byl téhož času majetkem kapituly mělnické. I Kramolsko (Chramostek) připomíná se jako mělnické obročí, které činilo půlletně 24 českých grošů desátku.

Lužec (1450) patří městu Roudnici

Minula léta panování moudrého Poděbrada i slabých Jagajlovců.

Lužec patřil po válkách husitských městu Roudnici a není známo, kdy a které předtím ztratil majitele.

Lužec mění majitele

Jisto je, že obyvatelé lužečtí musili robotiti, neboť r. 1535 prodalo město Roudnice vesnici svou Lužec s dědinami, lukami, robotami, přívozem a podacím právem kostelním Ladislavovi a Fabianovi bratřím Sekerkům z Lečic za 1000 kop českých grošů.

K tomu dal své svolení Oldřich z Duban, držitel města Roudnice r.1542.

R.1575 patří Lužec opět k Roudnici

R.1575 patřil Lužec opět k panování roudnickému a to dvůr i ves. V držení tohoto panství byl tehdy pan Vilém z Rožmberka, jehož manželkou byla paní Polyxena z Pernštýna, která ovdověvši pojala za manžela Vojtěcha Zdeňka z Vojkovic, později knížete, jehož rod pak stal se držitelem panství roudnického. Odtud pak náležel Lužec k fidejkomisnímu panství Roudnickému. Ve spisu „Paměti města, okresu a panství roudnického“ od Maxe Dvořáka, knížecího archiváře v Roudnici, dovidáme se o Lužci z r.1592.

Popis Lužce z r.1592

Ves Lužec s kollaturou a přívozem Jeho milosti páně, s obecními porostlinami je za dva lány. Osedlých, kteří mají koně 16, chalupníků bez koní 10, podruhů 30, kostel 1, fara 1, slepic ročně vychází 76, vajec 540. Ouroku svatojiřského z gruntů 35 kop 32 groše 4 denáry, z dědin 2 kopy 16 grošů 1 denár, z obecních sadů 4 kopy 16 grošů – a z přívozu 6 kop.

Ouroku svatohavelského: z gruntů 35 kop 32 groše 4 denáry, z dědin 2 kopy 16 grošů 1 denár, ze sadovišť

1 k. 6 gr, z přívozu 6 kop, z luhů 52 kopy 52 g. Úhrnem 146 kop 52 gr. 5 denárů. Ves jest od oumrťi a rybáři jsou povinni hasačertem ryby lovit v létě i v zimě.při vsi je mnoho dědin panských, neb za starodávna bylo tu veliké popluží dále jsou 4 velicí luhové.

Konec 16.a prvá polovina 17.století vyplněny v Čechách různými náboženskými.

Lužec po bitvě na Bílé Hoře

Dne 8.listopadu 1620 rozhodnuta byla na Bílé Hoře osudná bitva k záhubě nejen stavů protestantských, nýbrž i k úpadku národa českého. Země česká jež nejtěžji nesla svízele třicetileté války, byla vylidněna a ožebračena. V mnohých vesnicích, kde dříve žilo na sta obyvatelů, zbylo sotva 20 lidí. Jisté je, že Lužec trpěl s okolními osadami s Mělníkem, o němž psáno, že utrpěl velice vpádem saských a švédských. Píšet' Böhme, že ku konci osudné té války bylo bolestno pohlížeti na město zbořené a na krajinu všecku zpustošenou, kde z nedostatku pilných rukou a dobytka tažného i dojného byla pole i luka zarostlá býlím. Prořídle,ustrašené a ochuzené obyvatelstvo vyrostlé beze všeho vzdělání, bylo na mravích pokleslé a bídě život svůj trávalo. Nejlepší synové národa mřeli ve vyhnanství v cizině. A v té pro národ tak osudné době, kdy dragouni Lichtenštejnští a Švédové mučí národ, pomýšlí náš exulant Komenský na osvobození vlasti vychováním.

R. 1650 probošt roudnický běře příjmy z fary lužecké

V roku 1650 - 52 farní kostel v Lužci náležející k panství roudnickému, a jiných 6 farních a tolikéž filiálních kostelů měl ve správě probošt roudnický Jan Alois Foltýn s.P Cyrilem řádu kapucínského, kazatelem z Vladislavi, užívaje z fary lužecké obilí 125 kop, 24 snopů a 35 korců, na penězích 1 kopy 1.gr.míš., užitek z 27 kop, 26 záhonů rolí a 2 luk.

Ves Hostín s Bukolí do r.1786 náležela k faře lužecké

Pro nedostatek kněží po válce třicetileté náležela k faře v Lužci do r. 1786 ves Hostín s osadou Bukolí.

Požár obce 1760

18.září 1760 oheň v obci vzniklý neopatrností Kateřiny, manželky Jana Stanislava o 1 1/2 hod. odpoledne a velkým větrem podporovaný zachvátil v krátké době celou obec. Vyhořelo 25 domů a 18 stodol plných obilí. Zachvácen i kostel, fara a všechno okolí až do základu vyhořelo. Zvony, jimž v okolí nebylo rovných,-roztaveny. Dva silné dřevěné kříže, jeden uprostřed vsi, druhý za vsí horkem chytily a shořely. Žárem i všechny prameny ve vsi vysušeny. Ohně nebylo lze po 14 dní uhasiti.

R. 1762 stavba kostela

R.1762 postavena sakristie a presbyteř s vížkou kam 8.dubna téhož roku zavěšen zvon ku cti sv.Jana a Pavla ulitý Janem Kúhnerem z Malé Strany v Praze. Téhož roku postavena kaple sv. Barbory (kostnice) a opatřena zvonkem od téhož zvonáře.

Roku 1763 dokončena stavba kostela zednickým mistrem Václavem Šmerdeřem z Roudnice. Kostel vystavěn na témž místě, téže délky a šířky, ale vyšší. Kolem kostela vysázeny sosna, smrk a borovice. Téhož roku postavena fara na starých základech.

R.1768 dokončena věž kostelní.

Povodeň r. 1768, 1769

Dne 28.února 1768 popraskal led na Vltavě a nastavěl se. Zatopeny: Hostín, Bukol, Vojkovice, Křivousy, Jedibaby a Dušníky. Škody způsobeno na 100.000 zl.

R.1769 zpustošila povodeň pole po dešti třináctidenním.

Množství sněhu r. 1770

R.1770 na den sv. Josefa (19.března) napadlo tolik sněhu,že to lidé nepamatovali, a sníh ten způsobil na osení veliké škody.

Povodeň a hlad r. 1771

R.1771 byla Vltava opět velice rozvodněna. Zatopeny Bukol, Křivousy, Dušníky, Ouholice, Hostín a Vojkovice. Nastal hlad a nebyvalá drahota obilí, lidé si vařili a jedli lebedu. Téhož roku (1771) označeny domy čísly a sčítání mužové.

Nové zvony r. 1771

Dne 30.října 1771 dovezeny do Lužce zvony „Velký“ o váze 2850 českých liber, střední o váze 1370 čes. liber, malý o váze 550 čes. liber. zvony ty zavěšeny v dřevěné zvonici 15.dubna 1772. poprvé se s nimi zvonilo a „Zelený čtvrtek“ toho roku.

Hlad a mor r. 1772

R.1772 rozmohli se v celých Čechách nakažlivé nemoci, jimž ani lékaři nerozuměli a léčiti nedovedli. Od 1.ledna do 31.března v celých Čechách 46 155 mrtvých a 41 743 nemocní. V Lužci denně zaopatřeno až 20 osob a pohřbeno denně 6 až 7 osob. Byla i neúroda a drahota, nedostatek chleba-mnozí zemřeli hladu.

Hrozná bouře r. 1773

Dne 18.června 1773, strhla se hrozná bouře v Lužci i celém okolí. Obilí větrem vyrváno tak, že místy nebylo lze rozeznatí, co tam bylo seto.

Požár r. 1777

Dne 3.srpna 1777 o třetí hodině odpoledne vypukl v Lužci požár, od bombardy, kterou si děti hráli. Vyhořel Jiří Vorlíček, Jan Dvořák, V. Titěra, Jos. Šedivý, F. Marhula.

R. 1784 vystavěna škola

R.1784 vystavěna v Lužci škola. Správcové školy byli pokud je známo Suchý, Glückselig, Matěj Řehák, Ant. Palice, a od r.1893 řídící učitel p. Fr. Ciller, jenž odešel do pense 1.srpna 1922 načež správou obecné školy pověřen ředitel měšťanské školy zdejší.

R. 1790 pořízen nynější oltář

Nynější obraz a oltář sv.Benedikta ve slávě dán do kostela z chrámu sv. Mikuláše na St. Městě pražském. Byl vlastně kousen nejdříve do Hostíně, odkudž přenechán byl za 32 zl. do chrámu lužeckého.

Germanisace josefínská

V dobách usilovné germanisace za Marie Teresie a za Josefa II. a panovníků jej následujících jazyk český nejvíce při lidu sprostém při městečkách malých rozptýleném, zvláště vesnickém se drží píše Tomáš Pešina z Čechorodu. Štěstím bylo pro naši krajinu, že Mělník, k němuž vlna germanisace se již valila, odolal. Staříčský Hájek, soused lužecký, vypravoval, že lužečtí sedláci měli v hostinci svůj stůl, u něhož mluvili německy. Měli již i ti němčinu za jazyk povýšenější nad mateřský jazyk, jímž mluvili domkáři a podruzi. V době nejtuzší germanisace začal se z těžké mráкотy probouzetí národ.

I u nás v Lužci za doby zimní scházeli se sousedé, brzy u toho, brzy u onoho občana a četly prosté knížky Krameriovy. Byla-li přečtena a nebylo-li jiné, čtena znova. Každá vydaná knížka v České expedici Krameriově vykonala svůj úkol, vzbuditi zálibu k české knize. Ta pak působila v mysl, ducha a rozvoj našeho lidu.

R. 1813 epidemické nemoci

R.1813 vypukly epidemické nemoci v Lužci, ve Vraňanech a v Chramostku. Zemřelo 50 lidí v nejlepší věku mezi 22-37 roky, nebylo domu v němž, by nebylo více nemocných.

Povodeň r. 1815

Po dlouhých deštích v r. 1815 nastala povodeň a trvala od 8.do 14.srpna. zatopeno vše od Hostíně až do „průhonu“. Následkem toho byl hlad, neboť před tím byla malá úroda.

Cholera r. 1831.

R.1831 vypukla před samými vánocemi cholera. V Lužci 18, ve Vraňanech 9 mrtvých, Spomyšl a Chramostek ušetřeny.

Nynější kostelní věž z r.1837

Dne 28.5.r.1836 položen základní kámen nynější kostelní věži, jež dokončena r.1837, načež dne 29.srpna r.1837 zavěšeny zvony.

Požár r.1839

Dne 12.října 1839 vypukl oheň v čísle 37 u Jana Yzopy, vyhořel Fr. Plicka č.36, Fr. Charvát č.36, Jan Pátek č.34 a čísla 32 a 33. Sousedé pomohli zachránit stodoly. Pohořelí byli pojištěni až na Yzopa. Ferd.Lobkovic daroval jim cihly a tašky.

R.1840 dokončení hráze.

V říjnu r.1840 dostavěna kamenná hráz u řeky kolem Lužce.

Největší povodeň r.1841

Od začátku prosince 1840 do 12. ledna 1841 byly stále silné mrazy. Led byl na celé Vltavě v síle 2 až 2½ střevice (60-75 cm). 18.ledna po oblevě nastala povodeň, rozlámáný led se nastavěl v ohbí řeky u Vrba a voda v celém okolí se rozlila. 24.ledna byla Vltava opět již silně zamrzlá-a brzy zamrzla až do dna. Teprve 9.března 1841 led popraskal. Tehdáž nastavěl se led nad Lužcí a voda vystoupivší u Vesňan ze břehu drala se mocnými proudy do vsi Lužec. Budovy na západní straně Lužce byly záhy zatopeny. Lidé i dobytek zachraňováni pomocí prámů k tomu zhotovených. Kdo z lidí zůstal v bytech, později utéci nemohl. Byty byly zatopeny, nábytek v příbytcích plaval. Bylo té noci slyšet nářek malých i velkých. V luhu ležel led až 4 týdny, než roztál. Obilí pod ním vyhynulo. Škoda odhadnuta c.k.komisí na 25 000 zl.vídeňské měny.

Velké sucho r. 1843

Zima r.1843 byla deštivá. Posléze přšlo 26 března na Veliký pátek. Pak bylo jen sucho a vedro, a ač hrozná vedra, nebylo ani bouřky, trávníky spáleny, obilí seschlo, ječmen se trhal pouze rukou, brambory nedaly ani sadby. Nedostatek píce byl veliký. Prameny vyschly, řeka klesla na bezvýznamný potok, takže ji děti snadno přeběhly. Nastala nouze o vodu. Pouze 20.června před polednem spadl řídký 10 minut trvajíc deštík. Jinak nepršelo zhora nic od 26.března do pozdního podzímku. Následky sucha v Čechách byly hrozné. Nebylo jídla, nebylo práce, plno žebroty, až srdce usedalo.

Povodeň r. 1845

R.1845 tuhá zima. V únoru padalo mnoho sněhu. O velkonocích 23.března ještě silně mrzlo. Pak náhlá obleva, voda se rozlila v Lužici, k č. 34. byla vyšší než r.1841. pro Lužec bylo v kritickém okamžiku štěstím, že voda protrhla hráz u Dušník a vylila se přes Dušníky, Jedibaby, Hostín k Hořínu. V Hoříně zůstalo z 50ti stavení pouze 5 zachováno.

Veliké kroupy r. 1862

Dne 6.června 1862 v noci o 12.hod. přišla náramná bouře od jihozápadu s velkým krupobitím a nesmírným deštěm. Okna a střechy roztlučeny. Na faře vytlučeno 170 tabulek, v kostele 177 tabulek skla. Té doby byli zde noclehem poutníci z Roudnice do St. Boleslavě a složivše se do stodol mnoho zkusili, neb tašky se téměř všechny rozbily a přival vody je se všech stran zahrnoval. Toto neslýchané krupobití stalo se právě v ten čas, kdy již v pondělí ráno, dne 7.července 1862 všeobecné žně začítí se měly. Zralé již obilí od krupobití tak vytlučeno bylo, že nic jiného než drchaná sláma zůstala, z kteréž jeden mandel jednu čtvrtci neb ještě méně dal. Cukrovka a brambory byly též roztlučeny, teprve v červenci znova vyrážely a tím způsobem velmi málo a nedobré brambory se urodily.

R.1862 oddělení Chramostku

Do r.1862 spojen byl Lužec s obcí Chramostkem v jedinou politickou obec.

Politické uvědomění r. 1865 – 1872

Na „Národní divadlo“ bylo od r.1865 do r.1872 odvedeno z Lužce 403.70 zl.(v tom Lad.Jiránek, majitel mlýna 100 zl.). V Čechách vlastenci obnovili vážnost řeči a dějin národních, vrátili národu chuť ke čtení, vzbudili v něm lásku ke starým tradicím, ku povznesení jeho mysli, ukázali ve vzdání ohromnou velikou Slavii. Poznali, že politická samostatnost je podmínkou udržení jejich národnosti a v letech 60 vstupuje národ český do zápasu politického. Havlíčkův Slovan a jeho Epištoly byly v Lužci i probudilém okolí odbírány, horlivě čteny, vlévaly sílu i důvěru v náš lid, jenž pozoroval i účastnil se různých projevů politických. Podřipsko patřilo tehdež k politicky nejprobudilejším a nejrázovitějším krajům českým.

Založení Sokola v Lužci r. 1869

V tu dobu spadá zakládání jednot sokolských. Naše obec dlouho neotálela. Již r.1869 založena byla tělocvičná jednota „Sokol“ v Lužci, kdež poprvé oblékají kroj sokolský o posvícení téhož roku. Husovu památku slavil Lužecký „Sokol“ důsledně i v dobách persekučních, a to bylo také jednou z příčin, pro které byla jednota rozpuštěna (Výnos c.k. místodržitelství ze dne 20.srpna 1877 č.5146).

R.1871 Ladislav Jiránek, majitel parního mlýna v Lužci, podal žádost za povolení zřídit v Lužci novou jednotu pod jménem „Povltavský Sokol v Lužci“. Žádost tuto doprovázelo okresní hejtmanství na Mělníku k c.k. místodržitelství v Praze tímto přípisem „Jest to vlastně obnovení dřívějšího spolku, který pro pořádání demonstrativní slavnosti Husovy byl rozpuštěn, pouze jména podavatelů a navrhovatelů stanov jsou na oko jiná. Proti většině těchto osob nelze ničeho namítati, pouze na špici stojící majitel mlýna Ladislav Jiránek jest v ohledu politickém a národnostním přehnaná osobnost.

Již r.1878 lidé z tohoto mlýna byli potrestáni pro demonstraci v předvečer Husova svátku. Nemůže býti sporu, že původcem této demonstrace byl vlastně Lad.Jiránek, poněvadž i letos demonstroval v předvečer Husova svátku i proti zákazu a jest proto ve vyšetřování. Jest to muž nespolehlivý, jenž bude sledovati všechny možné cíle, jen ne ty, které jsou stanovami vytknuty. Navrhují tedy odmítnutí žádosti na povolení jednoty jménem „Povltavský Sokol“ a připomínám, že Lužec obsahuje elementy velice snadno inkriminující k demonstracím, z kteréžto příčiny musí býti pilně střežena.“ - Dodatkem pak hlásil též politický úřad 11.srpna 1881, že L.Jiránek potrestán byl za demonstraci v podvečer Husova svátku, pořádanou proti úřednímu zákazu k pokutě 50 zl. – Politický úřad viděl i ohromné nebezpečí ve slově „Povltavský“. Mohl by prý lužecký „Sokol“ zahrnovati kraje České od pramenů Vltavy až k Mělníku.

Vyšší úřady rozhodly jinak – Sokol v Lužci povolen. Úřadu politickému však nařízeno míti „Sokol“ stále na očích a střežiti k demonstracím snadno inkriminující Lužec.

Velké krupobití r. 1888

Na hod Boží svatodušní r.1888 o 3.hod. odpolední, nastalo velké krupobití, které způsobilo mnoho škod na polích i na střeších.

Povodeň 1890

Dne 31.srpna 1890 začalo silně pršet, což trvalo tři dni. Voda silně vystoupila. V Lužci ve mlýně a u Čápů museli po dvoře jen na lodících. Celé okolí zatopeno až k Hostíní a Obříství. Řípa a brambory na velkých plochách zničeny. Dne 5.září 1890 zřízeny komise k vyšetření škod a rychlou pomoc poškozeným. V čtvrté komise zasedal MUDr.Jos.Augustin, obvodní lékař. V Lužci shledáno 107 poškozených a vyšetřeno 30 046 zl. na plodinách a 7 535 zl. škody odplavením ornice (podstaty), dále na 10 895 zl. škody na zásobách a j., celkem 49 049 zl..Vyplaceno bylo chudým poškozeným 50 až 80 %, poněkud zámožným 25 %, zámožným 10 % škody uznané.

Účast na jubilejní výstavě r. 1891

Dne 30.července 1891, byly děti z Lužce na jubilejní výstavě v Praze.

Národopisná výstavka v Lužci 1893

Dne 3.září 1893 byla ve školní budově v Lužci n. Vlt. národopisná výstavka. Vystaveny různé starožitnosti, starodávné kroje, výšivky, přístroje porculánové i hliněné, truhlice, staré peníze stříbrné a zlaté atd. Byla to příprava k národopisné výstavě v Praze, r.1895 odbývané.

K výstavě té byl též pozván MUDr. Edv. Grégr, zemský a říšský poslanec a přisedící zemského výboru. Týž přijel vlakem o 1½ odpo. do Jenšovic, kde byl slavnostně uvítán četným banderiem, v selských krojích, vedeném p. Karlem Křížem, statkářem v Kozarovicích a p. Němcem statkářem v Libkovicích a dovezen dvojspřežím, řízeném p. Josefem Knotkem, rolníkem v Lužci, do Lužce. Kolem kočáru, v němž Dr. Edv.Grégr seděl, jeli p.Rudolf Grosman, Ant. Buršík a Theodor Vaněk. V Lužci na prostranství mezi poustkou a hospodářstvím p. Kapra postavena slavnostní brána, u které ve špalíru stály četné dívky z Lužce a okolí v selských krojích a členové „Sokola“. U slavobrány zastavil kočár, z něhož vystoupil Grégr a tu přivítal jej p.August. Klavík, starosta tělocvičné jednoty „Sokol“ a ředitel cukrovaru v Lužci, krásnou vlasteneckou řečí, a po něm pan starosta Fr.Čáp. po té odebral se Dr. E. Grégr v průvodu starosty p.Čápa, ředitele Klavíka a četného obecnstva do výstavky ve škole, kde vše pozorně prohlížeje zdržel se přes hodinu.

Projektovaný tábor lidu na návsi správce hejtmanství Jos. Blíženec pořádati nedovolil. Po dlouhém vyjednávání směla býti konána v sále hostince u Čubrtů (nyní hostinec p. Ant. Buršíka) přednáška Dr. Edv. Grégra. Poněvadž bylo známo, že hlavními pořadateli národopisné výstavky v Lužci byli medikové Josef Grosman a Ant. Schönfeld, kteří se účastnili hnutí „Omladiny“ a oba jsou rodáci lužečtí, povolal správce hejtmanství Blíženec 20 četníků, kteří také časné ráno dne 3.září 1893 v plné zbroji dostavili se do Lužce. Pět četníků postavilo se v zahrádce za sálem. Ostatní četníci čekali na obecním úřadě na další rozkazy. Sál hostince u Čubrtů byl posluchači téměř přecpán a Dr. Ed. Grégr jen stěží dostal se na podium.

Po krátkém děkovném proslovu začal Dr. Ed. Grégr kritizovati vládu, že neplní své povinnosti vůči národu českému, a použiv ostřejšího slova proti vládě byl Blížencem napomenut k mírnosti. Blíženec zavolal četníky do sálu. Posluchači nechtěli četníky do sálu pustiti a reptali. Dr. Grégr konejšil posluchače slovy „Jan je vpusťte, aby taky někdy něco moudrého slyšeli, bez toho to slyší málokdy“. Dr. Grégr pokračuje v přednášce kritizoval dynastii a po slovech „Největší neštěstí pro národ náš bylo, když r.1526 nastoupili na trůn český Habsburkové, rozpustil správce hejtmanství Jos. Blíženec schůzi.

Protirakouské smýšlení obyvatelstva

Obecnstvo za repotu a křiku nechtělo opustiti sál. Blíženec rozkázal četníkům, aby sál vyklidili. Vyklizení sálu trvalo dlouhou dobu, poněvadž posluchačstvo se vrátilo znovu do sálu. Blíženec přihlížel k aktu tomu bledý jako stěna. Poněvadž evakuace sálu trvala příliš dlouho, vystoupil medik Josef Grosman na podium a zvolal „Důvěrná schůze bude v továrně“. Hned obecnstvo hrnulo se do cukrovaru majíce v čele medika Josefa Grosmana, medika Antonína Schönfelda, JUDr. Aloise Rašína, stud. filosofie St. Sokola, právníka Frant. Soukupa, stud. filosofie Ant. Hajna, JUC .Ant. Křížka a jiné studující vysokých škol pražských. V cukrovaru řečnil St.Sokol. sotva ukončil větu „Pod tímto ptákem se nám Čechům vždy špatně vedlo“, byl hned rakouský orel finanční kontroly stržen a rozbit. Na zakročení přispěchavšího četnictva odebralo se shromáždění do hostince u Stupků kde řečnil JUDr. Al Rašín, který v temperamentní ohnivě řeči napadnul vládu a rakouského císaře. Napomínajícího jej četnického strážmistra urážel, a rozkazu, aby přestal řečniti – neuposlechl.

Úřady chtěly rebelantskou Lužec potrestati zřízením četnické stanice. Nikdo však nechtěl četníky do domu. Teprve Frant. Čáp. rolník v Lužci č.25, dav se zlákatí velkým nájemným, poskytl četníkům přístřeší. Četnická stanice v Lužci zahájila svou činnost teprve 1.října 1894, a prvním velitelem byl strážmistr Josef Soukup, závodčími Ant. Krotil a Jindřich Hubálek.

Brzy po národopisné výstavce v Lužci povolal k sobě správce hejtmanství Josef Blíženec p. Fr. Cillera řídicího učitele v Lužci a přikře se na něho obořil, že vítal Dr. Ed. Grégra v Lužci a účastnil se důvěrných schůzí.

Po té vyzvídal Blíženec, co jednotliví řečníci na důvěrných schůzích mluvili a kterých výrazů použili proti dynastii a vládě.

Po odpovědi p. řídicího Cillera, že neví, co mluvili jednotliví řečníci, propustil ho správce hejtmanství v nemilosti slovy „Učiníte-li ještě jednou něco podobného, přesadím vás do nejmizernější vesnice na Šumavě“.

Jos. Grosman, St. Sokol, JUDr. Al. Rašín byli pro různé politické delikty záhy po výstavce v Lužci soudně vyšetřováni. Jos.Grosman po krátké vyšetřovací vazbě pro nedostatek přímých důkazů propuštěn.

Stan. Sokol a Dr. Al.Rašín byli odsouzeni na delší dobu do žaláře, který taky odpykali. Pouze několik dní vězení bylo jim odpuštěno. Tolik uvádím co doklad proti habsburského smýšlení lužeckého obyvatelstva před 28 léty, vše dle výpovědí a záznamů žijících ještě součastníků.

Dne 14.srpna 1895, pořádána byla z Lužce a okolí výprava do československé výstavy národopisné v Praze. Žáci lužecké školy byli hosty p. Ant. Peluňka, starosty okresního zastupitelstva smíchovského. V neděli dne 6.m. října 1901 zahájeno vyučování na nově zřízené průmyslové pokračovací živnostenské škole v Lužci. V druhé polovině března 1904 vysázeny některé obecní pozemky velkým množstvím stromků ovocných a okrasných.

Sucho r. 1904

Rok 1904 byl velice suchý, obilí skoro uschlo, brambory, cukrovka rovněž utrpěly, není krmiva, ovoce málo, řečiště Vltavy skoro prázdné.

Stromková slavnost r. 1905

Dne 7. dubna 1905, pořádala obecná škola v Lužci první stromkovou slavnost.

Změna jména r. 1905 (n.Vlt.)

Ministerstvo vnitra ve shodě s ministerstvy práv a financí povolilo k žádosti obce Lužce změnu jejího jména na Lužec n.Vlt. (Číslo 270 Nár.Politiky 30/9 1905).

Otevření opatrovny r.1906

Řídící učitel Antonín Palice za svého života snažil se v Lužci zříditi mateřskou školu. Užil každé příležitosti, by fond k zřízení školky vzrůstal. Sám přispěl k fondu tomu čestným výnosem spisu „Šlechtnost“ jež k tomu účelu napsal. Po jeho smrti ředitel cukrovaru Josef Grosman a řídící učitel Fr.Ciller snažili se dále ve smyslu Palicově pracovat pro zřízení opatrovny v Lužci n.Vlt. A jim oběma podařilo se myšlenku vtělit v čin, když na jaře r.1904 zvoleni byli do obecního zastupitelstva.

V neděli dne 15. m.října 1906 byla opatrovna otevřena. Bohužel, že r.1922 musela být přechodně opět uzavřena, ježto bylo nutno umístiti v ní 1.třídou obecné školy, aby uvolněna byla jedna učebna pro II.třídou školy měšťanské.

Laterární kanál z Vraňan do Hořína dokončen r.1907

Kanalizace Vltavy z Prahy do Mělníka ukončena r.1907. Kanalizovaná trať prochází od Vraňan těsně k Lužci a odtud k Chramostku, Zelčínu, Vrbnu a Hořínu. Laterární kanál z Vraňan do Hořína má celkem délky 10 km a pořízen byl i s plavidlem v Hoříně a bradlovým jezem u Vraňan nákladem 6.000 000 K. Kanál má šířky ve dně 20 m a nejmenší hloubku vody 2.5 m. Na konci kanálu u Hořína jsou vedle sebe umístěna, plavidlo komorové a vlakové, ve kterých je spád 8.9 metrů. Na některých, kanalizací upravených pozemcích vysázeny byly ovocné stromy.

R. 1911 Bicí stroj do věžních hodin

R.1911 koupil lužecký farář K.Král na kostelní věž bicí stroj. Týž daroval zdejší obecné škole velký Kottův fraseologický slovník, Libšerovy obrazy národních krojů, biblické obrazy a přispíval ochotně ke všem sbírkám v obci i ve škole.

Mobilisace r. 1914

Dne 26.července 1914 vyhlášena mobilisace. Vyhlášení způsobilo pohnutí, rozruch. Nebylo divu.

Válka jest hrozné zlo. A pro tuto válku nebyla v lidu českém nálada. Aliance Rakousko-Uherska s Německem nezamlouvala se lidu českému. „Tehdy Němec Čechu přeje, když se had na ledu hřeje.“ Největší potupa českému národu se stala, když jeho synové hnáni byli na jatky za zájmy cizí, když musili bojovati proti Srbům, našim přátelům a proti Rusům, ke kterým ode dávna vzhlíželi jsme jako k našim osvoboditelům od nichž jedině jsme očekávali spásu. Kdo byli povoláni do služby vojenské následkem vyhlášení mobilisace šli tam jen ze strachu před trestem.

Hned po vyhlášení nastoupili muži do 37 let, kteří sloužili ve vojsku. Již počátkem září 1914 nastoupili vojenští domobranci od 38 - 42 let věku. Tím byla vyčerpána domobrana vojenská. Na řadu přišli domobranci občanští. Císařským nařízením ze dne 1.května 1915 rozšířena byla povinnost domobranecká od 18 ti do 50 let (dříve od 19 do 42 roků).

Na základě zákona o válečných úkonech uloženo obcím, aby dodaly plodiny pro válečnou potřebu.

Lužec dodal 5q pšenice, 31q žita, 35q ovsa, 38q ječmene. Účtováno za q pšenice 42 K, q žita 34 K, q ječmene 28.80K a za q ovsa 23.50 K.

Soupis zásob obilí r. 1915

Vyhláška c.k. místodržitelství v Praze z 24. února 1915 obsahovala uzavření a soupis zásob obilí a mlýnských výrobků. Pěstitelům ponecháno 7.2kg mlýn. výrobků nebo 9kg obilí měsíčně. Soupis zásob dle stavu z 28. února 1915 konal v Lužci řídící učitel z Býkve, p. Svoboda. Nový soupis konán dne 25. května 1915 Úřady prý mají o tom přesvědčení, že zásoby obilí a mouky byly zatajeny. V Lužci konal soupis učitel Veselý z Vraňan.

Itálie vypověděla válku 23. května 1915. Tasila meč proti říši, se kterou byla po 33 roky ve spolenectví.

Objevují se následky války již hrozivěji. Tisíce raněných a nemocných vojáků vrací se z pole. Péče o ně, o jejich rodiny je zpočátku značná. Ale zároveň vyrojily se z temna společnosti celé tlupy bezcitných, zločinných. Úžasné zdražování potravin a jiné potřeby, potraviny porušovány.

Dne 19. května 1915 vešlo v Čechách nařízení zemské vlády, podle kterého stanoveno ve středu a v pátek tzv. bez masné dni, aby prý bylo zabezpečeno zásobením masem. V čísle 3., „Úředního listu“ z r. 1917 bylo oznámeno, že pro nedodržování bez masných vynesena v jednom případě pokuta 200 K, v jiném 1000 K. Mnoho bylo však těch, kteří si ani v neděli nemohli koupiti maso, ježto kg hovězího stál 26. května 1915 již 4 K., telecího 6 K.

Zákaz volného prodeje plodin r. 1915

V polovici května 1915 konán soupis plodin zasetých a zasázených. Dne 29. května 1915 č. 11.913 oznámilo c.k. hejtmanství v Mělníku, obecnímu starostovi v Lužci, že nikomu nesmí být prodáno z přebytečných zásob obilí, než toliko válečnému obilnímu ústavu jehož komisionářem v obci Lužecké jmenován R. Metzger. Nikdo jiný v zdejší obci nesměl kupovati, alespoň ho nesměli při tom chytiti.

Za přebytečné považováno, co měl kdo přes 240 g mouky pro osobu na den. O tom byla jedna řeč, že jest to málo.

Prohlídky zásob v domácnostech

Dne 7. června odpoledne přijel do Lužce delegát c.k. okresního hejtmanství v Mělníku, official c.k. berního úřadu Dvořák s kommissionářem R. Metzgerem. Vykonal v některých staveních prohlídku zásob obilí a mlýnských výrobků.

Místní komise (aprovisační) vzala na sebe povinnost pečovati o zabezpečení spotřeby mouky. Domácnosti, ve kterých byl přebytek, měly své přebytky prodati aprovisační komisi, jež prodávala mouku těm co nemají. Mouka prodávána poprvé 16. června 1915 a to kg pšeničné á 1 K, méně bílá za 70 h, žitná za 76 h, ječná 60 h za kg.

Prohlídka 18ti letých

Prohlídka domobranců 18ti letých (nar. r. 1897) konána pro Lužec a Chramostek 18 června 1915. Z 8 v Lužci bydlících uznáni 4 způsobilými. Dne 3. května 1915 bylo nuceně prodáno vojenské správě 18 koní, 7 povozů, kromě 6 koní vojenských. Úbytek koňstva byl tudíž v Lužci značný.

Zabavení obilí r. 1915

Císařským nařízením ze dne 21. 6. r. 1915 zabaveno obilí ze sklizně 1915 ve prospěch státu. Též celá sklizeň řepky a řepice byla vládou zabavena. Přijímací cena byla za q pšenice K 34, žita 28 K, ječmene 28 K, ovsá 26 K kromě prémie za rychlé dodání.

Dne 1. září zavedeny tzv. mlecí výkazy.

Prohlídka 43-50ti letých

Lužečtí domobrancí 43-50ti letí prohlédnutí v Mělníku dne 21. září 1915. ze 46 uznáni 24 způsobilými.

Zajatci do cukrovaru r. 1915

Dne 15. října dopraveno z Terezína do Lužce 18 zajatců na práci do cukrovaru. Styk obecnstva se zajatci zakázán. Vyhláškou ze dne 8. října 1915 oznámeno, že soud vojenský vyšetřoval by jednání toho, kdo by zajatým projevoval přátelství, prokázal jim jakoukoliv ochotu neb službu.

Při opětné přehlídce domobranců dne 24. října 1915 (v neděli) uznáni způsobilými. Aug. Uhlíř, učitel, Mil. Hrach, syn rolníka, Alois Hloušek hosp. dělník, Ant. Procházka, krejčovský dělník, Frant. Tichý, domkář č. 99.

Dne 2. listopadu 1915 dopravena druhá skupina zajatců do lužeckého cukrovaru, celkem 110 zajatců. Ponechání zde do 1. prosince 1915.

Spotřební lístky

Soupis osevu, prohlídky zásob, rekvisice všeho druhu, odvozy a nástupy domobranců byly na denním pořádku ovšem i na dále. Životní potřeby nesměly se prodávati volně, nýbrž toliko na chleбенky, cukřenky (od 2. 4. 1916), kávěnky (18. 6. 1916), tučenky, mýdlenky, svíčenky, oděvenky atd.

Výživa lidu za války

Ceny masa úžasně stouply. Před válkou byl kg hovězího masa v Lužci za 1K 44 h, v červnu r.1916 již za 8 K 40 h V Bukoli prodán vůl za 3600K. Proto zřízena „Ústředna pro obchodování dobytkem“. Zřízení její ovšem jen způsobilo nové zvyšování cen masa.

Dne 1.září 1916 zaveden třetí bezmasový den v týdnu, totiž pondělí. Nařízení uvítáno spíše posměchem, ježto maso nebylo již ani ke koupení. Ačkoliv v listopadu 1916 zřízen „Úřad pro výživu lidu“, byla tato čím dále tím horší, čím více bylo těchto úřadů a ústředen. Stále rekvisice polních plodin, dobytka aj. tížily obyvatelstvo. Co poskytovaly úřadové na výživu bylo nedostatečné. Půl kg mouky na týden. A jaké, za jakou cenu !

V únoru 1917 hrozná zima,uhlí málo a drahé. Petrolej není. Dali nám lístky na omastek, ale koupiti ho nelze. Máme lístky na kávu, ale kupci ji pouze někdy mají. A jak drahá, špatná. Ký div, že všude jest rozmrzelost, nevrlost, spílání. K tomu ještě časté přehlídky domobranců, nastupování 18ti letých mládenečkův.

Pomalu již nebylo co rekvírovati a také odvodů domobranců jevíly se pomalu bezvyslednými.

Dne 3června 1917 dostavilo se z Lužce na Mělník, 19 osob ke třídění a toliko jeden mohl býti uznán způsobilým. Spotřeba jež byla povolena pro osobu jest malá, nedostatečná.

Rozvrat

Lid ztrácel víru a úctu k zákonům a nařízením, jež valily se na něho jako lavina, všechno ničíce a jež často byly i nesmyslné. Proto si lidé pomáhali jak mohli. Říkali „Těch gramů co nám byly povoleny s nenajíme“.

Půl kg mouky a bochánek chleba na týden. Mouka špatná, chléb mizerný. Ani to nedostane občan každého týdne. Nedostatek mléka byl veliký. Mléko odstředováno a máslo draze prodáváno kg za 30 K. vítaným a potřebným domácím zvířectvem stala se koza.

Oslavy vítězství

Zatím vojsko rakouské dobývalo vítězství za vítězstvím. Jaké ceny měly jednotlivé úspěchy osvětluje následující. Syn domkáře Langra z Chramostku psal otci: „Tatínku v Bělehradě měli jsme se dobře, ale dlouho jsme tam nebyli“. A my jsme to obsazení Bělehradu oslavovali ! Nebylo vyhnutí. Nařízeno. Šeptalo se ovšem, že v den, kdy jsme vykonali nařízenou a vynucenou oslavu (10.prosince 1917) již naši udatní vojínové úprkem vyklidili Bělehrad. Oslavovali tudíž někteří, kdož o tom věděli přece dost „srdečně“.

Válečné sňatky

Jednu výhodu přinesla válka. Snadněji se ženilo a vdávalo. Ohlášky býti měly, ale také mohly býti prominuty.

V Lužci byli oddáni mobilisovaní ženichové: Dne ^{18/11} 1914 Jos.Procházka, dělník v Lužci č.36 s Ros.Plickovou z Chramostku. Dne ^{28/11} r.1914 Jos.Viktorin krejčí v Lužci č.22 s Viléminou Vertlíkovou z Lužce.

Zákazy.

Zákazy se množily. Zakázáno 16.října 1916 osvětlovati hroby, posypávání ulic, cest a prostranství senem a travou o církevních průvodech a slavnostech.

Zdravotní opatření.

Někteří vojíní,utrpěvše zranění obdrželi dočasnou dovolenou, aby se zpět k nové službě na poli cti a slávy zotavili a posilnili. Lazaretu pro vojíny v Lužci nebylo. Léčili se doma. Dostávali z pokladny státní, císařský plat 2 K denně. Kdo potom musil opět do vřavy válečné, šel věru s těžkým srdcem. Politická správa vyzvala r.1914 obce, aby zřizovaly isolační lazarety pro osoby stížené nakažlivou nemocí. Lazaret s pěti lůžky zřízen v domku obecním č.61 nákladem 625 K.

Drahota

Aby zabráněno bylo stále stoupající drahotě, vydány skoro na všechno nejvyšší přípustné ceny. Ale tyto maximální ceny lidu neprospěli. Venkované říkali „Co my ve městě kupujeme např.oděv, tkaniny, potřeby pro kuchyni, hospodářství jest úžasně drahé.

Výměnný obchod

Co neseme do města na prodej máme prodati za cenu maximální, nepoměrně nízkou vzhledem k oněm nákupům? Neprodáme za to. Vydaly se tedy měšťanky do obcí, aby nakoupily. Poptávka byla veliká, ceny stoupaly. Z toho potyčky slovem i tiskem. Říká se, že ruka ruku myje. Ovšem. Ale i to je pravda, že ruka ruku špiní. Stalo se heslem „Dej za to živobyť, prodaj tobě“. Ale kdo živobyťi neměl? Sháněl, prosil, aby sobě za peníze opatřil, čeho nezbytně potřeboval.

Nedostatek paliva

Jindy škola mateřsky přijala žáky, když sobě prošlapali bílý příkrov sněhový. A v době války a po ní?

Ve škole se netopilo. Nebylo uhlí. Děti, zůstaňte doma. A mohli se ohřáti doma? Bylo doma topiva?

Za cívku nití platilo se 15-30 K, ačkoliv před válkou byla za 20-48 haléřů. Nucené odevzdávání zboží bavlněného přispělo velice k ošacovací akci.

Sbírka kovů

Cukrovar v Lužci poslal přímo do Vídně 867kg mědi, 888kg mosazi. Sbírka kovů konaná v dubnu 1915 školními dětmi mnoho nevynesla. V Lužci a Chramostku sebráno celkem 4kg kovů. Obyvatelstvo nebylo nakloněno této sbírce. Na vraždění lidí nedám ničeho, říkali zdejší občané.

Pohoštění vojínů

Od 1.srpna 1914 do 21.dubna 1915 pohoštěno na nádraží v Jenšovicích 128 vlaků s uprechlíky a vojíny. Rozděleno bylo 380 bochníků chleba, 20 kop vajec, 40kg másla, 20kg uzeného masa, 10 nůši koláčů, 10hl.piva. Prodáváno mléko, káva. Dobrodincové darovali 20kg kávy, 1200 l mléka, 40kg cukru. Dne 5.ledna 1916 zaslány vojenské správě kostelní bubny.

Válečné půjčky

Politici úředově usilovně agitovali pro upisování páté válečné půjčky ze dne 17.11.1916. do Lužce přijel v této příčině úředník z Mělníka. Do obecní úřadovny povoláni, kdo by se mohli nebo, musili něco upsati. S nimi pak delegát hejtmantství vyjednával a je vybízel, výhody půjčky jim líčil. Tak se stalo, že upsána značná část. Dne 5.11.1917 zahájeno upisování na VII. válečnou půjčku. Nálada nebyla. Všude omrzelost.

Prohlídky zavazadel

V této době všeobecnou roztrpčenost zvyšovaly prohlídky zavazadel, aby sobě nikdo neprovezl, na co měl nároky podle úředního ustanovení, ale čeho se mu nedostalo. Při zabavování zemáků na nádraží jenšovickém udály se výjevy přímo zoufalé. Krádeže na dráhách v r.1917 nabyly rozměrů přímo děsivých.

Rekvizice zvonů r. 1917

Koncem června 1917 došlo na naše zvony. Na Lužec došlo 27.června 1917. K odebrání dostavil se četař inženýr Zdeněk Urban. Ku práci měl 9 vojínů. Na prosbu faráře zvony nerozbili. Odejmut velký zvon a svržen oknem jižním po 11.hodině. Pak odejmut prostředí a svržen v tutéž stranu asi o 2 hodině. Mezi tím sejmut též umíráček, který byl nad bývalou márnicí. Zůstal nám nejmenší zvon ve věži a zvonek nad hlavním oltářem. Před statkem Bromovým (č.19) stálo mnoho diváků. Obecně bylo usuzováno: „Doprovázely nebožtíky, nyní je budou dělat“. Dne 18.ledna 1918 odebrán i zvon poledník o váze 277.50kg.

Varhany zachráněny

Také většina trubek z kostelních varhan měla být zrekvírována. Podle návrhu znalce Dr. Dobroslava Orla, profesora náboženství na reálce v Praze VII. byly však lužecké varhany zachráněny.

Rekvizice hovězího dobytka

Dne 8.března 1918 způsobila v Lužci krutá rekvizice dobytka (45 kusů) pohnutí.

Odvody psů

Dne 27.března 1918 konaly se na Mělníku odvody psů. Z Lužce odveden řeznický pes „Barák“. Věrní strážcové domu, pomocníci při udržování živnosti povoláni, aby pomáhali vítěziti.

Ukázka drahoty. Dne 7.května 1918 prodáváno na trhu v Mělníku:

prasátko 5ti nedělní.....	450 K.	kuře vylíhnuté.....	2 K, 40h.
slepice.....	40 K.	house.....	24 K.
house 3 nedělní	50 K.	koza dojná.....	450 K.
kozička 2 nedělní	70 K.	kozička 4 nedělní.....	140 K.
sadba, kopa zelí	6 K.	½ kopy celeru.....	3 K.
½ kopy kapusty.....	3 K.	½ kopy kedlubnů.....	3 K.

Kg hovězího masa byl 10 července 1918 za 12 K.

Oběti války.

Válka tato, již není rovné v dějinách lidstva vyžádala si četných obětí, (z Lužce a z Chramostku jen) tyto. Z legionářů padl Ant. Plicka nar.1895, zemř.1919.

Nezvěstní	od r.		od r.
1883 Březina Jarosl.	1914	1893 Kympl Jan	1915
1885 Procházka Jarosl.	1915	1894 Sklenář Ant.	1915
1893 Tichý Rudolf	1915	1886 Vršovský Jos.	1916
		Ch. 1894 Tuček Václ.	1918

Zemřeli útrapami válečnými

naroz.		zemřel	naroz.	zemřel	
1874	Ptáček Josef	1915	1890	Císař Zdeněk	1918
1883	Menčl Václ.	1918	1892	Tichý Josef	1918
1893	Sýkora Frant.	1920		Franta Jarosl. Ch.	
			1876	Votruba Kar.	1920

Naroz.	Padl	Naroz.	Padl
1889 Matoušek Jos.	1914	1890 Tichý Rudolf	1914
1874 Kmoch Josef	1915	1880 Nápravník Jan	1915
1879 Novotný Václ.	1915	1894 Rameš Frant.	1915
1895 Schönfeld Josef	1915	1879 Valina Bohumil	1915
1888 Viktorin Rud.	1915	1876 Novotný Josef	1916
1868 Ptáčník Josef	1916	1895 Procházka Ant.	1916
1892 Ptáčník Josef	1916	1892 Kuřátko Frant.	1917
1891 Plicka Václav	1917	1884 Tichý Adolf	1917
1879 Tichý Frant.	1917	1883 Šmejkal Frant.	1918

Ch 1895 Karlovský Ant. 1917

Legionáři

Nedbajíce nebezpečí, přecházeli Čechové i Slováci na ruskou stranu, ne však proto, aby jako zajatci se ukryli v bezpečí, nýbrž proto, aby bojovali za samostatnost českého národa. Co vykonali naši legionáři u Zborova, na polích verdunských, podíl, který přinesli vítězství, to vše mělo účinný vliv na rozhodnutí jak spojenci vděčně uznali.

Můžeme být na to hrdí, že i z Lužce máme několik účastníků nesmrtelných výkonů našich legií.

V legiích bojovali Ant.Plicka (padl), Boh.Dvořák kontrolor cukrovaru, Boh.Kříčka, Štěpán Fidler, Jan Řepa, Josef Procházka, Václav Kufner.

Naše legie dali Rakousko-Uhersku smrtelnou ránu. Československý stát již není krásným snem, nýbrž skutečností.

28. říjen 1918

Den 28.října 1918 přinesl vykoupení. Do Lužce došla zpráva o převratu 28 října odpoledne. Rozšířila se bleskem. Vyhvěšeny prapory, živě hovořeno o veliké události. Večer četná společnost u Abtů.

Mluveny vlastenecké řeči proneseny přípitky na zdar a rozkvět našeho státu. Radost volných občanů byla veliká.

Do rána odletěl dvouhlavý orel z pošty, zmizel nápis KK.Gendarmerie Posten. V cukrovaru dvouhlavý orel z litiny vyrobený-rozbit. Císařští mužové-četníci a finančník sejmuli z čapky kokardu. Její místo zaujala trikolóra. Druhého dne oslavena svoboda průvodem lampiónovým a tancem. Československý stát vstoupil v život.

Veřejný život poválečný

Radostné vzrušení projevovalo se v Lužci v prvních těch letech poválečných četnými veřejnými přednáškami, schůzemi, tábory, průvody a manifestacemi.

1. květen

Jmenovitě 1.květen, 6 červenec, 28.říjen byly v Lužci důstojně oslavovány. Svoji mohutností a spořádaností překvapovaly zejména májové oslavy dělnictva.

Dne 1.května 1919 a 1920 konány za četného účastenství tábory lidu v Lužci.

Dne 1.května 1921 uspořádaly místní dělnické spolky a organizace imponantní veřejný průvod na tábor lidu v Mělníku. Na zpáteční cestě účastnili se manifestanti v nepřehledném zástupu pohřbu I. socialistického starosty z Chramostku, soudr.K,Votruby.

6. (5) červenec r. 1919

Dne 5.července 1919 oslava mistra Jana Husa všemi pokrokovými korporacemi s přednáškou K. Šarša z Mělníka u hranice.

Rovněž tak 5.července 1921 pořádán společný průvod a přednáška Dr. Gustava Žďárského o významu kostnického mučedníka pro český lid.

28. říjen r.1919

Láska a neutuchající zájem o naši republiku zdůrazňovány hlavně o svátku svobody.

Dne 28.října 1918 pořádána všemi korporacemi veřejná přednáška o prohlášení naší samostatnosti a sebeurčení národa. Rovněž tak dne 28.října 1920 konána manifestační slavnost osvobození našeho národa.

Dne 28.října 1921 pořádala politická organizace Českosl. social. demokracie věcnou přednášku o vzniku naší republiky. Dramatický odbor tělocvičné jednoty „Sokol“ oslavil tento, hlavně pro dorůstající pokolení významný den dětským divadelním představením, při němž nejvíce se líbily rytmické tance a živý obraz malebně ustrojených dětí, kteréžto tance sestavila a nacvičila ind. učitelka sl. Postránecká.

Představení předcházely deklamace dítek a proslov ředitele zdejší měšťanské školy.

70ileté narozeniny pana presidenta r.1920

Dne 7.března 1920 oslaveny 70 ti leté narozeniny milovaného, presidenta Tomáše G.Masaryka přednáškou a veřejným průvodem obcí.

Nové zákony a řády vydány a rychle se vžívaly.

Obecní volby 15.června 1919

Obecní volby dle nového zákona konány 15.červny 1919. Voleno 15 členů zastupitelstva. Kandidátní listiny byly dvě. Jednu sestavili sociální demokrati spojení s některými národními socialisty. Druhou podala strana domkářů, řemeslníků a živnostníků. Při tom se nehledělo na politické přesvědčení.

Demokraté domohli se 315 hlasů a připadlo na ně 9 členů výborových. Domkáři měli 240 hlasů a 6 členů výborových. Zvoleni. Za stranu sociálně demokratickou: 1.Ant.Fišer,dělník;, 2.Václ.Hrdlička, domkář; 3.Rudolf Novák, obuvník; 4.Václav Švejcar, dělník; 5.Josef Švic, pokrývač; 6.Antonín Tichý, domkář; 7.Rudolf Levý, domkář; 8.Frant Zíval, tesař; 9.Alois Tichý, domkář co členové výboru. Náhradníky zvoleni: 10. Marie Hůlová, dělnice (později provdaná za Jos. Tichého, dělníka; 11.Anna Plicková, dcera tesaře; 12.Frant.Svatuněk, dělník; 13.Ant. Křivánek, sedlář; 14.Ant. Sklenář, dělník; 15.Josef Motejzík, domkář.

Za stranu domkářskou co členové výboru zvoleni byli 1.Antonín Kulhánek, domkář; 2.Jos. Plicka, mistr tesař; 3.Václ. Smolík, obuvník; 4.Ant. Rož, domkář; 5.Albert Vojtěchovský,hajný; 6.Jos. Březina, obchodník. Náhradníci 7.Ant. Vorlíček, kovář; 8.Václ. Horák, strojník; 9.Ant. Batěk, domkář; 10.Jos. Šimek, holič; 11.Ant. Verlík, obuvník; 12.Václav Tichý, domkář; 13.Ant. Satran, kapelník; 14.Josef Šlosr, domkář; 15. Adolf Nápravník, pekař. První schůze výborová byla 11.července 1919.

Vrácení zvonů 15.září 1919

Usilovné snaze zdejšího faráře podařilo se docílití vrácení některých zvonů. Týž zaplatil ze svého 7.3337K 19h náhrady a výloh, když jinak nemohl dosáhnoutí vrácení zvonů farnosti. První vrácen byl umíráček 12.srpna.

Dne 12.září 1919, v den Jména Panny Marie ráno naloženy dva zvony uchráněné od rozbití na nádraží Masarykově.

Dne 15.září v pondělí počalo umíst'ování zvonů ve věži a v sobotu 20.září 1919 zvonilo se opět oběma zvony.

3. březen 1920 obnoven kříž u cesty

Dne 3.března 1920 rozbit byl kříž u cesty vedoucí z Lužce do Jenšovic, tak zvaný Hausmanův. Nájemce toho pole p. Rudolf Grosman dal zasaditi do zbylého podstavce kříž ze starého hřbitova a dal celý podstavec natřítí.

Volba do poslanecké sněmovny 19^{18/4} 20

Dne 4.dubna 1920 za velikého napjetí konána volba do poslanecké sněmovny. Sociální demokraté 295 hlasů, národní socialisté 111 hlasů, národní demokraté 74 hlasy, agrární strana 22, lidová 22, soc.str.lidu pracujícího 8, živnostenská strana 5, němec děln. soc.dem.1 hlas = 538 hl.

Volby do senátu 25.dubna 1920

Do senátu voleno dne 25.dubna 1920. V Lužci odevzdáno pro jednotlivé strana politické hlasů soc.demokratům 263, nár. socialistům 98, nár. demokratům 61, agrárikům 21, lidovcům 21, živnostníkům 5, němec. str.social. dem 1 hl. = 270. Neplatný 2 hlasy.

Přidělení půdy 19^{14/6} 20 kostelních pozemků

Usnesením okr.soudu v Mělníku ze dne 14.6.1920 číslo 5520 přiznány pozemky č.kat.403, 762, 386, 54 farské dosavadním pachtýřům. Ant. Kulhánkovi 64.11 arů, V. Svobodovi 28.05 aru, Ant. Švejcarovi 54.92a, Jos. Marčákovi 36.73a, Ant. Novotné 30.62a, Albertu Vojtěchovskému 51.33a, Ant. Rožovi 72.32 arů, Rud. Křížkovi 56.90a, Frant. Hovorkovi 65.50 arů po 1100K za korec. Celkem 495.48 a.

Z č. kat.630 přiděleno Jos. Hodkovi z Jenšovic 43.14a, M. Límanové z Býkve 86.31a, V. Staňkovskému z Býkve 86.31arů, Arn. Horkovi z Býkve 28.77a, Fr. Srbovi z Býkve 59.55, Jos. Richtrovi z Býkve 28.77a, Jos. Růžičkovi z Býkve 103.59a, V. Staňkovskému z Býkve 106.32a a Frant. Gothardovi z Lužce 25.50 arů pozemků = 566.26 arů.

Nové místní školní rady 19^{17/2} 21

Podle vládního nařízení ze dne 13. listopadu 1920 byly koncem roku 1920 rozpuštěny místní školní rady.

Dne 17. února 1921 ustanovena nová místní školní rada v Lužci takto. Za sbor učitelský: Fr. Ciller, řídící učitel, Jarosl. Kašpar, učitel. Za Lužec Jos. Březina, obchodník, Rudolf Levý, domkář, Václ. Zeman, zedník na dráze.

Za Chramostek: Josef Mojžíš, obuvník. Náhradníci: Albert Vojtěchovský a Frant. Růžek. Předsedou zvolen Jaroslav Kašpar.

Některé obtíže

Bohužel, že jasné nebe naší republiky nebylo dlouho bez mráčku. Drahoty po válce neubývalo, spíše ještě dražota stoupala. Mzdy dělnictva a zřízeníctva stoupaly sice také, ale notně kulhajíce nemohly dražoty dohoniti.

Mzdové spory a stávky

Z toho povstávaly tu a tam mzdové spory, jimiž nebyla ani Lužec ušetřena. K tomu přidružily se zde i jiné obtíže. Za války jako jinde zaměstnávali zdejší hospodáři a průmyslníci mnoho cizích pracovníků, hlavně zajatců, z nichž někteří zůstali zde i po válce. To těžce neslo domácí nezaměstnané dělnictvo.

Z těchto a jiných ještě příčin vznikaly mzdové spory, jež vyvrcholily několikrát i ve stávku.

Dne 10. května r. 1920 byla jednodenní stávka v Lužci. Pro nepřijetí do práce dělnic A. Vojtíškové a Procházkové panem Vaňkem, statkářem v Chramostku sešel se tábor lidu v Chramostku dne 12. května 1920 (tedy až za 2 dni po skončené stávce), po kterémžto táboru došlo ke ztýrání nájemce dvora p. Srba.

Dne 21. července 1920 byla jednodenní stávka pro ztýrání okresního důvěrníka Žižky v Liblicích dne 18. července.

Dne 14. října 1920 podniknuta do všech důsledků asi třídní stávka zemědělského dělnictva.

Po zabránění lidového domu v Hybernské ulici v Praze pořádány tu a tam na venkově tak zvané „puče“.

Ani v Lužci, ani v okolí nebyl však klid porušen. Pouze jednodenní manifestační stávkou projevilo zdejší dělnictvo solidaritu se svými soudruhy v Praze.

Pohřeb zastřeleného a Jindry ze Spomyšle

Z toho všeho vidno, že až na zmíněnou epizodu v Chramostku dne 12. května 1920 lid všude zachoval rozvahu a smysl pro vyšší zájmy celku, ačkoliv udržení tohoto klidu zdálo se někdy velice nejistým, jako tomu bylo dne 8. května 1919 při pohřbu Ant. Jindry jenž zastřelen byl při sbírání uhlí vojenskou hlídkou na nádraží vraňanském službu konající. V dusném tichu jako před boří kráčel ohromný zástup podrážděného lidu v semknutých řadách a jen spontánními projevy s pronášenými pohřebními řečmi dával najevo své rozhořčení.